

IVYKIAI LIETUVOJE

— Lietuvos užsienio reikalų ministerijos pareiškime sakoma, kad ministerijai trūksta žmonių įvykdyti visus reikiamus užsienio žymimus. Šiuo metu užsienio reikalų ministerijoje dirba 150 žmonių, o iš viso reikėtų 300 žmonių Lietuvoje ir dar 100 užsienyje.

— Klaipėdos dramos teatre įvyko amerikiečio dramaturgo Tennessee Williams autobiografinės pjesės *Senasis kvartalas* premjera. Tai jau šešiasdešimtas teatro vyriausiojo režisieriaus Povilo Gaidžio spektaklis.

— Dail. Veronikos Šleivytės kūrybos paroda, skirta autorės 86 metų sukakčiai paminėti, atidaryta Kauno paveikslų galerijoje. Parodai pateikti paveikslai vaizduoja gimtąjį kraštą ir jo žmones.

— JAV ambasada pranešė, kad Vilniuje nuo 1992 m. sausio 6 d. išduodamos neemigracinės vizos. Prašymai tenkinami eilės tvarka pagal gaunamus pareiškimus. Ambasada šią paslaugą teiks Lietuvos piliečiams ir nuolatiniams gyventojams.

— Jaunuolių išvykimą į užsienio valstybes nutarė suvaržyti Lietuvos parlamentas. Jaunuoliai pirmiau turės atlikti pareigą Lietuvai, tarnaudami atitinkamose krašto apsaugos žinybose, ir tik tada galės vykti į užsienį, jei tame krašte turės užtikrintą pragyvenimą.

— Prieš Kalėdų šventes daugiau kaip 5,000 eglių Klaipėdos, Kretingos, Palangos, Gargždų ir Skuodo rajonų gyventojams paruošė Kretingos miškų urėdijos miškininkai. Kretingiškiečiai 1,500 kalėdinių eglių išsiuntė ir į Graikiją.

— Vysk. Sigitas Tamkevičius pašventino būsimosios Rožančios Karalienės bažnyčios kertinį akmenį. Ši bažnyčia statoma Palemonė — tolimiausiame Kauno priemiestyje prie pat marių. Palemono bažnyčia bus pirmieji maldos namai, pastatyti po karo.

— Respublikinė ekslibrisų paroda atidaryta Klaipėdoje, Parodų rūmuose. Per keturiasdešimt mažosios grafikos meistrų eksponuoja naujausius savo darbus, skirtus reikšmingiausiems pastarųjų metų įvykiams Klaipėdos kraštui, žinomiems Lietuvos žmonėms, bičiuliams.

— Rašytojas Grigorijus Kanovičius, iš Vilniaus, išrinktas naujuoju Lietuvos žydų bendruomenės pirmininku. Iki šiol buvęs pirmininku parlamento narys Emanuelis Zingeris išrinktas garbės pirmininku. Šios bendruomenės funkcija yra atstovauti visai žydų mažumai, suvienyti jos švietimo, labdaros ir mokslo organizacijas. Vienu šios bendruomenės uždavinių bus žydų turto turto susigrąžinimas. Bendruomenė žada tapti pasaulinio žydų kongreso, tarptautinio sionistų sąjūdžio ir kitų žydų organizacijų nare.

— Lietuvos skaičiuojamosios mechanikos bendrovė (LietSMA) priimta į Šiaurės šalių SMA. LietSMA pirmininkas prof. D. Maciulevičius išrinktas į Šiaurės šalių vykdomąjį komitetą, kuriame atstovaus visoms trims Baltijos valstybėms.

VATIKANO NUNCIJUS TIKI LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA

— Arkivyskupas Justo Mullor Garcia kalba apie savo naujas pareigas —

Pereitų metų gruodžio viduryje Popiežiškoje Šv. Kazimiero Lietuvių kolegijoje Romoje lankėsi neseniai nuncijumi Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje paskirtasis arkivyskupas Justo Mullor Garcia.

Naujasis nuncijus maloniai atsakė į Vatikano Radijo lietuvių programos redaktoriaus klausimus:

Ekscelencija, Jūs neseniai buvote paskirtas apaštalinu nuncijumi Pabaltijo kraštuose: Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Su kokiais jausmais priėmėte šį Šv. Tėvo paskyrimą?

Sunku keliais žodžiais nusakyti jausmus kuriais priėmiau šį paskyrimą. Nes tu jausmų tikrai daug ir jie įvairūs. Visų pirma, esu labai patenkintas, kad galėsiu atstovauti Šv. Tėvui jūsų tėvynėje ir Latvijoje bei Estijoje.

Po penkiasdešimties metų Popiežius pagaliau turi savo atstovą tarp jūsų. Taip pat jaučiu pasitenkinimą grynai žmogiškąja prasme. Prieš ketverius metus mirusi mano motina, tarytum išpranašaudama, kad ateis diena, kai Popiežius pasiųs savo atstovus į Pabaltijo kraštus, man pasakė: "Tu vyksi į tuos kraštus". Dėl to aš tikrai šiuo paskyrimu džiaugiuosi ir didžiuojuosi.

Džiaugiuosi taip pat kaip diplomatas: nes šių metų vasario mėnesį kalbėdamas Genevoje primygtinai reikalavau Pabaltijo kraštų pripažinimo, o tose pačiose patalpose drauge sėdėjo ir Pabaltijo kraštus okupavusios valstybės atstovai.

Kai kam tada atrodė, kad aš kalbu apie kažkokią utopiją. Tai gi visa tai turint omenyje, aš be galo džiaugiuosi, kaip kunigas ir kaip žmogus, džiaugiuosi, kad man lemta būti diplomatinio atstovu Vilniuje, Rygoje ir Taline. Vykstu pas jus kaip visuotinės Bažnyčios tarnas, vykstu įsiklausyti į jūsų lūkesčius, jūsų jausmus, jūsų problemas ir drauge vykstu jums kalbėti Popiežiaus vardu, taigi vykstu pas jus, kad būčiau Popiežiaus balso skleidėjas ir iš kitos pusės, kad Popiežiaus pavedimu klausyčiau ir stebėčiau jūsų tikrovę.

Gal galėtumėte apie save ką nors papasakoti?

Ar turite konkrečių planų artimiausiai ateičiai ryšium su Jūsų misija Pabaltijo kraštuose?

Visų pirma, norėčiau kuo greičiausiai vykti į Vilnių, kad tik bus įrengtos patalpos prie Šventųjų Petro ir Pauliaus bažnyčios. Nuvykęs pirmiausia susitiksiu su broliais vyskupais, užmegsiu ryšius su valdžia, su žmonėmis, su jaunimu, su vienuoliais ir vienuolėmis.

Aš manau, kad nuncijus, norėdamas nustatyti planus, visų pirma turi įsiklausyti į vietos žmonių balsą. Svarbiausia užduotimi man bus likti ištikimu Popiežiaus minties skleidėju ir ištikimai Šv. Tėvui perduoti lietuvių lūkesčius ir problemas.

Ar turite konkrečių planų artimiausiai ateičiai ryšium su Jūsų misija Pabaltijo kraštuose?

Visų pirma, norėčiau kuo greičiausiai vykti į Vilnių, kad tik bus įrengtos patalpos prie Šventųjų Petro ir Pauliaus bažnyčios. Nuvykęs pirmiausia susitiksiu su broliais vyskupais, užmegsiu ryšius su valdžia, su žmonėmis, su jaunimu, su vienuoliais ir vienuolėmis.

Aš manau, kad nuncijus, norėdamas nustatyti planus, visų pirma turi įsiklausyti į vietos žmonių balsą. Svarbiausia užduotimi man bus likti ištikimu Popiežiaus minties skleidėju ir ištikimai Šv. Tėvui perduoti lietuvių lūkesčius ir problemas.

Gal galėtumėte apie save ką nors papasakoti?

Apie save tikrai nedaug ką galiu pasakyti. Visų pirma esu krikščionis, paskui esu kunigas, vyskupas, esu žmogus besistenčiantis būti jautrus kitų problemoms. Esu ispanas, iš dalies vokiečių kilmės, iš motinos pusės. Didelę savo gyvenimo dalį — 22 metus — praleidau už savo tėvynės ribų. Devynerius metus Romoje dirbau Šv. Sosto tarnyboje, nunciatūrose Belgijoje ir Portugalijoje, įsteigiau Apaštalo Sosto atstovybę prie Europos Tarybos Strasboure, iš ten buvau pasiųstas į tris Afrikos kraštus, ypač Dramblio Kaulo Kranto respublikoje patyriau didžiulį misionieriškojo darbo džiaugsmą.

Pastaruoju metu dirbau Genevoje. Domėjausi socialinėmis problemomis, parašiau dvi knygas: Ispanijoje buvo išleista *Naujoji Krikščionybė* ir šiemet Ispanijoje ir Italijoje — knyga *Dievas tiki žmogumi*. Parafrazuodamas šios pastarosios knygos pavadinimą, sakau jums, kad aš tikiu Lietuva, Latvija ir Estija.

Ar turite konkrečių planų artimiausiai ateičiai ryšium su Jūsų misija Pabaltijo kraštuose?

Visų pirma, norėčiau kuo greičiausiai vykti į Vilnių, kad tik bus įrengtos patalpos prie Šventųjų Petro ir Pauliaus bažnyčios. Nuvykęs pirmiausia susitiksiu su broliais vyskupais, užmegsiu ryšius su valdžia, su žmonėmis, su jaunimu, su vienuoliais ir vienuolėmis.

Aš manau, kad nuncijus, norėdamas nustatyti planus, visų pirma turi įsiklausyti į vietos žmonių balsą. Svarbiausia užduotimi man bus likti ištikimu Popiežiaus minties skleidėju ir ištikimai Šv. Tėvui perduoti lietuvių lūkesčius ir problemas.

Užversdami senųjų ir pradėdami naujųjų metų puslapius, pažvelgiame į 1991-uosius, kurie savo įvykių gausumu ir svarbumu pasiliks retenybė pasaulio istorijoje.

Būtina pastebėti, kad tuo metu, kai pasaulis atsidūrė krizėje dėl karo Persijos įlankoje, o paskui ir žaibišku greičiu vystantis įvykiams Sovietų Sąjungoje, ir Lietuva pergyveno sunkias ir lemtingas valandas, kada kartais jau atrodė, jog viskas žuvę.

Tačiau iš perspektyvos žiūrint, dabar praeitį metai po sausio 13-osios ir liepos 30 d. įvykių Medininkuose, po sukilimo prieš Gorbačiovą nesėkmės ir po Sovietų Sąjungos kaip galybės žlugimo, Lietuvai ir jos kaimynėms Latvijai ir Estijai buvo atgautas laisvės ir nepriklausomybės metai. Jau daugiau kaip šimtas valstybių yra pripažinę Lietuvos nepriklausomybę, ji priimta į tarptautines organizacijas, užsienio šalys jai žada ir pradeda teikti visokeriopą pagalbą sugrįžti į pasaulio žemėlapi, iš kurio ją buvo išbraukusi nelemtoji Ribbentropo ir Molotovo sutartis.

Politiniai įvykiai šioje apžvalgoje pateikiami bendrame lietuviškojo gyvenimo fone.

Lietuvoje ir pasaulyje

Sausio 1 d. popiežius Jonas Paulius II išleido encikliką *Centesimus Annus*, minint 100 metų sukaktį nuo Leono XIII-ojo socialinės enciklikos *Rerum Novarum*.

Sausio 8 d. atsistatydino Lietuvos premjerė Kazimiera Prunskienė. Vieton jos nominuotas Albertas Šimėnas, vėliau Gediminas Vagnorius.

Sausio 11 d. Sovietų parašyti ninkai Vilniuje užėmė Spaudos rūmus.

Sausio 13 d. Sovietų tankai Vilniuje puolė TV bokštą gynusius lietuvius. Žuvo 13, per 600 sužeistų.

Prieš sausio 13-osios karinius veiksmus Vilniuje griežtai pasisakė Rusijos respublikos prezidentas Boris Jelcin. Maskvoje, Leningrade ir kituose Sąjungos miestuose protestavo minios prieš žudynes Vilniuje ir Rygoje. Čekoslovakija, Lenkija ir Vengrija įspėjo Sovietų Sąjungą, kad prievartos veiksmai Baltijos respublikose sudaro grėsmę Centrinei Europai. Danija ir Skandinavijos šalys reikalavo nutraukti Sovietams bet kokią paramą. Sovietų intelektualai pasmerkė Gorbačiovo karinius veiksmus prieš Baltijos valstybes.

Sausio 17 d. prasidėjo karas Persijos įlankoje.

Vasario 9 d. įvyko Lietuvos gyventojų generalinė apklausa, kurios metu daugiau kaip 90 proc. gyventojų pasisakė už nepriklausomybę. (Latvijoje vėliau pasisakė apie 74 proc., Estijoje — apie 78 proc.).

Vasario 11 d. Islandijos parlamentas pavedė savo vyriausybei atstatyti diplomatinis santykius su Baltijos valstybėmis. Danija buvo antroji.

Kovo 3 d. Vilniuje rekonstruota ir oficialiai atidaryta Šv. Kazimiero bažnyčia.

Gegužės 8 d. JAV prez. Bush pirmą kartą susitiko su Baltijos vadovais: Vytautu Landsbergiu, Estijos premjeru Savissar ir Latvijos premjeru Goodmanis.

Gegužės 23-30 dienomis Vilniuje ir Kaune vyko VI-asis Mokslo ir Kūrybos simpoziumas.

Birželio 1-3 dienomis Vilniuje vyko pirmasis pasaulio lietuvių vilniečių suvažiavimas.

Birželio 5 d. Lomžoje, Lenkijoje popiežius Jonas Paulius II susitiko su lietuviams, gyvenančiais Lomžos vyskupijoje ir piligrimais iš Lietuvos.

Liepos 6-oji oficialiai švęsta kaip Lietuvos Valstybės diena, paminint 1253 m. įvykusį Mindaugo karūnavimą.

Liepos 26-28 dienomis Kaune įvyko pirmasis tarptautinis folkloro festivalis. Dalyvavo Ispanijos, Prancūzijos, Olandijos, Izraelio, Kipro ir kt. šalių ansambliai.

Liepos 27 - rugpjūčio 4 d. IV-osios Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės Lietuvoje.

Liepos 29 d. Lietuvos ir Rusijos vadai Vytautas Landsbergis ir Boris Jelcinas Maskvoje pasirašė sutartį, pripažindamas vieną kitos suverenumą.

Liepos 31 d. anksti rytą Medininkų pasienio poste Sovietų smogikai užpuolė ir žiauriai nužudė 6 lietuvių pasieniečius.

Rugpjūčio 19 d. sukilimas prieš Gorbačiovą.

Rugpjūčio 20 d. Estijos parlamentas skelbia nepriklausomybės deklaraciją.

Rugpjūčio 21 d. Latvijos Aukščiausioji Taryba deklaruoja nepriklausomybę.

Rugpjūčio 21 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai Washingtono kreipiasi į JAV Valstybės departamentą, prašydami pripažinti respublikų vyriausybės.

Rugpjūčio 22 d. vakare Lietuvos TV bokštas ir radijo pastatas sugrąžinamas Lietuvos valdžiai.

Rugpjūčio 22 d. Gorbačiovas sugrįžta į Maskvą, sukilimui nepasisekus.

Rugpjūčio 24 d. Boris Jelcin suteikia formalų pripažinimą Estijai ir Latvijai. (Lietuvai buvo suteiktas tuoj po kovo 11.)

Rugsėjo 2 d. JAV suteikė diplomatinį pripažinimą Estijai, Latvijai ir Lietuvai. Amerika buvo 37-oji valstybė, pripažinusi Lietuvą.

Rugsėjo 6 d. Lietuvos diplomatinis šefas Stasys Bačkis, užbaigęs savo pareigas, per spaudą atsisveikino su Lietuvos Diplomatinės Tarnybos nariais.

Rugsėjo 6 d. Baltijos valstybėms pripažinimą suteikė Gorbačiovo vadovaujama Valstybės Taryba Maskvoje.

Rugsėjo 10 d. Maskvoje prasidėjusioje Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijoje (žmogaus teisių reikalais) Baltijos valstybės priimtos narėmis.

Rugsėjo 11 d. prez. Bush priėmė Baltijos atstovus, esančius JAV.

Rugsėjo 12 d. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba rekomendavo, kad Generalinė Asamblėja priimtų nariais Baltijos valstybes.

Rugsėjo 17 d. JAV prez. Bush priėmė Baltuosiuose Rūmuose Lietuvos, Latvijos ir Estijos Aukščiausiųjų Tarybų pirmininkus.

Rugsėjo 17 d., pradėdamas savo 46-ąją sesiją, Jungtinės Tautos vienbalsiai priėmė narėmis Estiją, Latviją ir Lietuvą. Tą pačią dieną pirmą sykį JT forume (pilnates sesijoje) Baltijos atstovai pasakė kalbas. Lietuvos vardu kalbėjo AT pirmininkas Vytautas Landsbergis. Sesijai pasibaigus, Baltijos valstybių vėliavos iškeltos priešais Jungtinių Tautų Generalinės Assamblėjos rūmus kartu su kitais naujais priimtaisiais nariais. Lietuva tapo 166-uoju nariu.

Rugsėjo 18 d. Lenkijos konsulate New Yorke BATUN surengė Baltijos delegacijoms ir New Yorko visuomenei priėmimą. Dalyvavo ir New Yorko meras David Dinkins.

Rugsėjo 18 d. Lietuva, Latvija ir Estija priimtos narėmis į Olimpinių Komitetą.

Rugsėjo 19 d., grįždama į Lietuvą, Lietuvos delegacija kartu su AT pirmininku Vytautu Landsbergiu apsilankė pranciškonų

1991 m. sausio 13 d. Kruvinojo Sekmadienio demonstracijos prie Lietuvos Parlamento. Nuotr. Romualdo Požerskio

NEEILINIAM VYSKUPŲ SINODUI PASIBAIGUS

— Popiežius ragina imtis visų priemonių Europai evangelizuoti —

(Tąsa iš praeito numerio)

Vatikano Valstybės sekretoriaus pranešimas

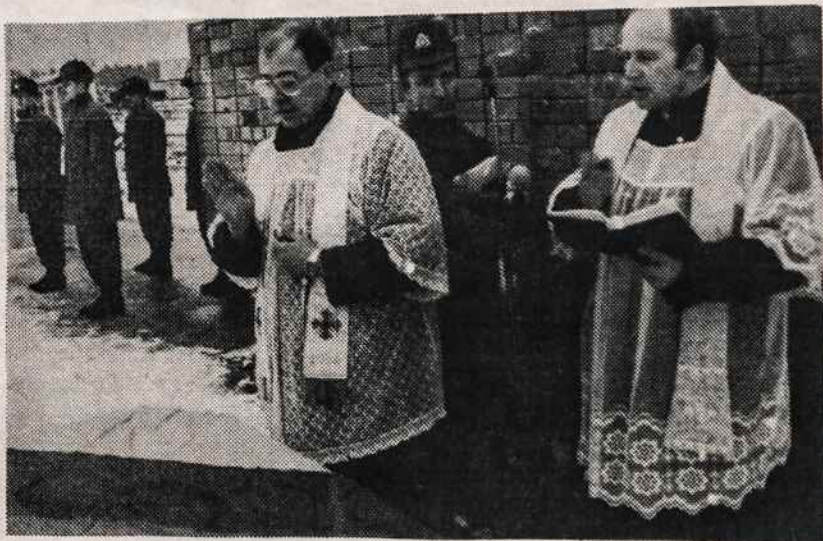
Pirmosios fazės metu perskaityta 120 Sinodo tėvų pranešimų. Ją užbaigiant, pagrindinį pranešimą skaitė Vatikano Valstybės sekretorius kardinolas Angelo Sodano. Jis sustojo ties dviem pagrindinėm temom: bažnytinių struktūrų atkūrimu Rytų Europoje ir Rytų apeigų katalikų bendruomenių atgimimu. Jis trumpai nupasakojo katalikų Bažnyčios padėtį Sovietų Sąjungoje. Iki 1917 metų bolševikinės revoliucijos ten veikė katalikų bažnytinės struktūros, apimančios visą anuometinės Rusijos teritoriją. Jau 1783 m. buvo įkurta Mohiliovo arkivyskupija, kuriai, tarp kitų, buvo pavaldus ir Maskvos dekanatas.

Katalikų padėtis Sovietų Sąjungoje

Po revoliucijos sekę septyni dešimtmečiai žiaurais tikinčiųjų persekiojimo ne tik sugriovė buvusias bažnytines struktūras, bet taip pat pakeitė bendruomenių pasiskirstymą topografiniu požiūriu — daugelis katalikų iš europinės Rusijos dalies buvo deportuoti į Sibirą.

Todėl nenuostabu, kad Sovietų Sąjungoje atkūrus religinę laisvę ir užmezgus diplomatinis santykius tarp Sovietų Sąjungos ir Vatikano, naujasis nuncijus arkivyskupas Colasuonno visų pirma pradėjo lankyti Rusijos ir Sibiro platybėse išsibarsčiusias katalikų bendruomenes. Nustačius jų padėtį ir sudarius atitinkamas statistikas, buvo nuspręsta įkurti tris katalikų apaštališkas administracijas: Rusijos, Sibiro ir Kazachstano. Vyskupų pasiuntimo į Rusiją negalima laikyti kėsinimusi į stačiatikių Bažnyčios vientisumą, nes katalikiškų administratūrų įkūrimu jokiu būdu nesiekama, sudaryti alternatyvą stačiatikių bažnytinėms struktūroms, o siekiama vien sudaryti palankias šioje plačioje teritorijoje gyvenančius katalikų sielovados sąlygas.

Ukrainoje ir Rumunijoje

Šventinama dalinio vėliava. Sniečkaus mieste. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

Nešama dalinio vėliava Sniečkaus mieste. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

Ypatinga dėmesį kardinolas Sodano skyrė padėčiai, kuri susidarė Ukrainoje ir Rumunijoje atsikūrus rytų apeigų katalikų — vadinamųjų unitų Bažnyčioms.

Svarstant šį klausimą, negalima užmiršti, kad unitų Bažnyčia Ukrainoje — 1946 ir Rumunijoje — 1948 m. buvo valdžios uždraustos, o visas jų turtas: maldos namai, vienuolynai ir kita buvo atiduoti stačiatikiams. Todėl ir dabar pasireišianti nesantaika dažniausiai kyla iš stačiatikių nenoro grąžinti rytų apeigų katalikams jų teisėtą turtą. Apaštalių Sostas dėjo daug pastangų sureguliuoti klausimus, susijusiems su unitų bendruomenių atkūrimu. O dėl šių ketinimų nepasisekimo visų pirma reikėtų kaltinti kai kuriuose sluoksniuose per pastaruosius dešimtmečius įsitvirtinusių klaidingą nuostatą, kad unitų Bažnyčia mirė visiems laikams. Dėl to tėra tik vienas kelias dabartiniams nesutarimams išspręsti, būtent — ekumeninio dialogo ir krikščioniškos brolybės kelias.

Pranešimus apibendrina kardinolas Ruini

Pirmosios fazės pranešimus apibendrinio Sinodo pagrindinis pranešėjas Popiežiaus vikaras Romos miestui kardinolas Ruini. Kardinolas pažymėjo, kad, galbūt, per dideliu optimizmu žvelgiama į padėtį Rytų Europoje joje žlugus komunistiniam

režimui. Negalima nutylėti atsiradusios tam tikros „tuštumos“, kurioje, iš vienos pusės jaučiamas religingumo alkis, bet iš kitos pusės, sistemingo ateizmo paliktą tuščią vietą gali užimti praktiškasis ateizmas, prisidengęs vakarietiško konsumizmo mirazū.

Kardinolas Ruini pastebėjo, kad ir Vakaruose Bažnyčia patiria sunkumų ir būtent dėl kultūros ir gyvenimo būdo palaiptiško pasaulėjimo. Dėl to Bažnyčiai, tiek Vakaruose, tiek Rytuose, tenka uždavins aiškiai nurodyti, kur glūdi tikrosios laisvės esmė. Kai supasaulejusi visuomenėje laisvė tampa absoliuti vertybė, atskirta nuo tiesos, tuomet, pavyzdžiui, parlamentinės daugumos nutarimai, sakykim, abortų ar eutanazijos klausimais, tampa morališkai leistini. O tai, savaime suprantama, prieštarauja krikščioniškai etikai.

Kalbėdamas apie naująją evangelizaciją, kardinolas Ruini pastebėjo, kad „nauja“ nereiškia naujos Evangelijos. Vykdamas vadinamąją evangelizaciją nepakanka skelbti taikos ir teisingumo evangelines vertybes; reikia skelbti Kristaus Žodį. Tikėjimas turi tapti gyvenimu. Asmeninis ir visuomeninis šventumas laiduoja evangelizacijos sėkmę. Kardinolas taip pat pasakė, kad reikia rūpintis ne tik pavienių žmonių, bet ir kultūrų evangelizacija.

KATALIKŲ UNIVERSITETAS PAGERBĖ NIJOLĖ SADŪNAITĖ

Steubenville Pranciškonų Universitetas Ohio valstijoje 1991 m. gruodžio 7 d. apdovanojo ses. Nijolę Sadūnaite savo aukščiausiu žymeniu, Poverello Medalium.

Poverello Medalis yra teikiamas asmenims, kurie įkūnija šv. Pranciškaus dvasią, pasižymėdami savo labdariniais darbais. Anksčiau Poverello medalium yra gavę Mother Teresa, Project Hope, Salvation Army, Special Olympics bei kiti.

Priimdama šį žymenį, ses. Nijolė pasakė:

„Lietuva 50 metų grumiasi su komunizmu šmėkla. Apgynę savo valstybę, dabar labai sunkiai grumiamės prieš dvasinę deformaciją, kurią per 50 metų labai sistemingai vykdė okupantai. Dabar mes grumiamės vardan visos žmonijos už krikščionybės ir demokratijos idealus. Šita mūsų kova yra pati svarbiausia ir pati sunkiausia. Ir didžiausia Jūsų parama būtų malda už mūsų darbo sėkmę ir tokios pačios pastangos Jūsų šalyse. Jeigu mes tvirtai kovosime šią kovą, galime daugiau niekuo nesirūpinti, visa kita bus mums pridėta. Melskitės už mus!

Nuoširdžiai dėkoju už garbingą apdovanojimą, kurį priimu visos Lietuvos vardu“.

Sesuo Nijolė Sadūnaite šiuo metu bendradarbiauja su prel. Vytauto Kazlausko organizacija „Vaiko Tėviškės Namai“, kuri siekia sukurti šeiminiškas aplinkas Lietuvos našlaičių auklėjimui.

(LKRŠ)

Po kardinolo Ruini pranešimo, Sinodo dalyviai pradėjo darbą atskirose kalbinėse grupėse. Šalia anglų, prancūzų, vokiečių, ispanų, italų, lotynų, pirmą kartą buvo ir darbo grupė slavų kalbomis.

Paryžiaus kard. Lustiger

Tarp daugelio kalbėtojų buvo ir Paryžiaus arkivyskupas kardinolas Lustiger, kuris pirmininkavo ir įvadinį žodį tarė pirmajame Sinodo darbo posėdyje. Taisai pats kardinolas vėliau prancūzų *Le Figaro* dienraštyje pasakė, kad Sinodas išsamiai atskleidė Bažnyčios ir visuomenės problemas Vidurio ir Rytų Europoje. Tai buvo pirmas kartas, sakė kardinolas Lustiger, kai Rytų Europos vyskupai galėjo laisvai ir atvirai kalbėti apie savo patirtį komunistinės diktatūros šalyse, skurdū bei netarka. Tironijų žlugimas savaime dar nesukuria geresnės ir laimingesnės visuomenės, aiškino kardinolas Lustiger.

Kalbėdamas apie Valstybės ir Bažnyčios santykius, kardinolas Lustiger pažymėjo, kad tikrai teisėta yra ta valstybė, kuri gerbia sąžinės ir tikėjimo laisvę, bei bažnyčių teisę laisvai veikti visuomenėje. Valstybės uždavinys, pabrėžė Paryžiaus arkivyskupas, yra tarnauti visuomenės labui. Šią misiją Bažnyčia atlieka, liudydama pagal Dievo paveikslą sukurtą žmogaus asmens orumą. Taigi, tarp Bažnyčios ir Valstybės neturėtų kilti nesutarimų.

Zagrėbo arkivyskupas kardinolas Kuharič pirmiausia dėkojo Popiežiui ir visoms Europos katalikų bendruomenėms už Kroatijai teikiamą dvasinę ir materialinę paramą.

Katalikai Rusijoje

Rusijos europinės dalies — Maskvos apaštalinis administratorius arkivyskupas Tadas Kondrusevičius papasakojo apie katalikų padėtį Rusijoje. Šiuo metu yra užregistruota 40 parapijų, kurias aptarnauja 20 kunigų. Katalikų skaičius ten siekia 250 tūkstančių. Pastaruoju metu įkurta Rusijos Caritas organizacija, pradėjo veikti katalikų pasauliečių institutas, katalikų informacijos centras, liturginė komisija. Pirmą kartą istorijoje, 1991 m. lapkričio 13 d. maldininkai iš Rusijos aplankė Fatimos Dievo Motinos šventovę. Arkivyskupas Kondrusevičius ragino Vakarų Europos vyskopus siųsti savo vyskupijų kunigus į Rusiją, visokeriopai remti jos Bažnyčią, nes, jo žodžiais tariant, kaip tik šio Sinodo vienas esminis tikslas yra skatinti Europos katalikų savitarpio pagalbą.

Visuotinis katekizmas

Tikėjimo doktrinos kongregacijos prefektas kardinolas Joseph Rathinger kalbėjo apie baigiamą rengti visuotinį katekizmą. Naujo, visas tikėjimo tiesas apibendrinančio, katekizmo reikalas iškilio 1985 m. tuomet vykusiam Vyskupų Sinode. Kardinolas trumpai nušvietė, kas tame katekizme bus nauja. Šalia lotyniško leidimo, bus katekizmo redakcinės komisijos rūpesčiu parengti vertimai į anglų, prancūzų, italų, ispanų ir portugalų kalbas. Tai palengvins vertimus ir į kitas kalbas.

Popiežiškosios tarybos šeimos klausimais pirmininkas kardinolas Alfonso Lopez Trujillo kalbėjo apie Bažnyčios rūpestį negimusia gyvybe, priminė svarbesnius Bažnyčios mokslo dokumentus, kuriuose aiškiai ir nedviprasmiškai pasakomas Bažnyčios nusistatymas abortų ir natūralių gimimų kontrolės priemonių klausimu, ragino, kad ir šioms problemoms būtų skiriamas dėmesys Sinodo baigiamosios deklaracijoje.

Lietuvos atstovo įspūdžiai

Vatikano radijo bendradarbis Alberto Goroni tarp Sinodo Tėvų sutiko ir užkalbino Lietuvos atstovą vyskupą Michelevičių, kuris jam pareiškė, kad jam įspūdis tikrai buvo didelis. Visi daug skyrė dėmesio Lietuvai. Džiaugiasi, kad Romoje jau studiuoja 17 lietuvių klierikų ir keturi kunigai. Jis pabrėžė svarbų

faktą, kad tie jauni žmonės į tėvynę sugrįš ne tik gerai išsimokslinę, bet ir išmokę svetimų kalbų, kurios itin reikalingos tarptautiniame bendradarbiavime.

Vysk. Mickelavičius pabrėžė, kad Šventasis Tėvas parodė lietuviams ir pabaltiečiams daug dėmesio ir palankumo.

Paruošta panaudojant Vatikano Radijo lietuviškas žinias

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prile Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visoje miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, New ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigų kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK - NEW JERSEY - Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. popietį iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba, iš tos pačios stoties girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. popiet. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 908 753 - 5636

MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvių advokatė, patarnauja visuose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 - 962 - 5810.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Asolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11370
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS

I LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 Cents
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —330 tonų — 22 konteineriai
per pusantrų metų

Gruodžio 19 d. iš Lietuvos Katalikų Religinės Šalpos kiemo išvežtas 40 pėdų ilgio 20 tonų prikrautas konteineris į Lietuvą. Tai buvo jau 22-asis toks konteineris, Tokiu būdu iš viso į Lietuvą jau pasiūsta 330 tonų įvairių gėrybių. Religinė Šalpa pirmoji tarp išveivijos organizacijų konteinerius pradėjo siuntinėti 1990 m. liepos mėn.

Konteineryje buvo: vaistai bei kitos gydymosi priemonės, knygos įvairiom kalbom, bažnytiniai įrenginiai, drabužiai, net ir žaislai vaikams.

Dovanomis labai daug prisideda amerikiečių organizacijos, kaip pvz., Catholic Medical Mission Board, Soros Foundation, Sabre Foundation, McGraw-Hill bei kitos leidyklos.

Mediciniškos pagalbos konteinerių persiuntimo išlaidas padengia JAV valdžia per Project Hope organizaciją.

Konteinerius Kaune priima Lietuvos Caritas ir išdalina nurodytiems adresantams: Caritas skyriams, klinikoms, aukštojo mokslo institucijoms bei mokykloms, vyskupijoms, parapijoms. Religinė Šalpa negali priimti siuntų privatiems asmenims. Šiuo darbu daugiausia rūpinasi Religinės Šalpos darbuotojai Rasa Razgaitienė ir Andrius Adams.

Dabar, kai jau prasidėjo nauji metai, tai prasideda ir nauji rūpesčiai Religinėje Šalpoje. Seituosius metus užbaigdam, Religinės Šalpos direktorių taryba buvo susirinkusi ir apsvaustė, kaip pakreipti jos veiklą, kad ji būtų dar veiksmingesnė. Nutarėta visas jėgas koncentruoti šalpos srityje ir religinei informacijai.

Visiškai teisingai pasielgta, nutarus nutraukti informacinį darbą, kurį Religinės Šalpos Informacijos Centras vykdė tuo metu, kai tokio Centro nebuvo. Tada reikėjo ir lietuvių spaudai, ir svarbiausia amerikiečiams ir pasauliui informaciją apie tai, kas vyksta Lietuvoje, kaip Lietuva eina į savo laisvę ir nepriklausomybę.

Profesionaliai suorganizuotoji informacija atliko savo uždavinį. Dabar, kai Lietuva jau nepriklausoma ir pati valstybiniu mastu organizuoja žinias ir informaciją apie savo gyvenimą ir darbus, vedančius prie nepriklausomybės įtvirtinimo, tokio informacijos darbo duplikavimas būtų bereikalingas lėšų ir energijos švaistymas.

Todėl dabar Religinė Šalpa grįžta prie savo tiesioginio uždavinio — grįžta prie šalpos, kurios formos tiesiog nesuskaitomos. Reikia suteikti pagalbos ne tik bažnyčioms, kuriomis anksčiau ši organizacija rūpinosi. Tada buvo siunčiami bažnyčioms religiniai drabužiai, pinigai bažnyčių remontui. Šalpos vadovybė naudojo visus sugebėjimus, kaip visa tai pasiūsti, kad adresatai sūbtintinius tikrai gautų, ir valdžia nepastebėtų. Dabar, kai religijos laisvė atgauta, kai kentusioji Bažnyčia pradeda atsigausti ir organizuoti savo gyvenimą, reikia knygų, ypač tikiybinių, reikia popieriaus katalikiškai spaudai, reikia pinigų atsikuriančiom religinėm bendrijom.

Ir taip be galo. Prie viso dar prisideda ir medicinos įrengimų bei vaistų poreikavimas Lietuvoje. Tuo reikalu Religinė Šalpa jau yra nemažai nuveikusi, bet

(nukelta į 7 psl.)

(Tęsa iš pereinamo nr.)

Lietuva ruošia sukilimą

Pagaliam Lietuvos vyriausybei, naudodamasi suinteresuotų valstybių prieštaravimais, ėmusiais naujus poslinkius Rytų Europos politikoje, nutarė ginkluota jėga kraštą prijungti prie Lietuvos. Tuo tikslu Klaipėdoje buvo sudarytas Vyriausiasis Mažosios Lietuvos gelbėjimo komitetas su žymiu visuomenės veikėju Martynu Jankum priešakyje, šaukiami savanoriai ir šauliai, Lietuvos reguliariosios kariuomenės daliniai itin slaptai siunčiami prie Klaipėdos krašto sienos, perrenjami civiliu drabužiais, apginkluojami, iš jų sudaryta ypatingos paskirties rinktinė ir sukilėlių štabas. 1923 m. sausio 15 d. sukilėliai paėmė Klaipėdą — toji diena buvo paskelbta valstybine švente — Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos diena. Ginkluotą sukilimą galima vertinti kaip drąsų Lietuvos vyriausybės žygi — pasibaigę prancūzų okupacija krašte, ir Klaipėdos kraštas de facto buvo prijungtas prie Lietuvos.

Pakeliui į autonomiją

Antantės valstybės 1923 m. vasario 16 d. sprendimu Klaipėdos kraštą pripažino esant atskiru autonominiu Lietuvos vienetu. Tačiau šis sprendimas nebuvo galutinis krašto prijungimo dokumentas. Lietuvai dar reiki-

KAIP KLAIPĖDOS KRAŠTAS SUSIJUNGĖ SU LIETUVA

— Lietuvė mokslininkė rašo apie anšlius ir Lietuvos teises —

kėjo įvykdyti Antantės iškeltus reikalavimus ir parengti autonominio Klaipėdos krašto inkorporavimo į Lietuvos sudėtį teisinius aktus, nustatyti teisinę padėtį, autonominių valdžios organų kompetenciją santykius su Lietuvos centro valdžia.

Ilgose diskusijose dėl konvencijos Lietuvos diplomatai parodė didelį principingumą ir ryžtą, atrėmė lenkų veržimąsi į Klaipėdą, išvengė prancūzų ir lenkų globos, dėl Klaipėdos neišsižadėjo Vilniaus, tačiau padarė daug nuolaidų apbruojant autonomines teises.

Klaipėdos konvencija

1924 m. gegužės 8 d. Paryžiuje buvo pasirašyta Klaipėdos krašto perdavimo Lietuvai konvencija. Krašto reikalų Signatarėmis buvo paskirtos Anglija, Prancūzija, Italija ir Japonija. Klaipėdos konvencija tapo tarptautiniu teisiniu aktu, ir be šių valstybių sutikimo Lietuva niekam negalėjo jo perleisti. Šiuo teisiniu aktu Antantės valstybės pripažino Klaipėdos kraštą Lietuvai, tačiau labai apribojo jame Lietuvos suverenitetą.

Autonominis Klaipėdos kraštas gavo teisę turėti savo valdžios organus — seimelį, krašto gyventojų renkama 3 metams, ir

vykdomąją valdžią — direktoriją. Šių vietinės valdžios organų kompetencijai priklausė autonominių įstaigų administravimas, teismai, švietimas, bažnyčia, policija, sveikatos apsauga, socialinis aprūpinimas. Lietuvos valdžios kompetencijai — santykiai su užsieniu, krašto apsauga, valstybės saugumas, bendros reikšmės susisiekimas, muitai, akcizai, monopolijų teisė, spaudos, susirinkimų tvarka. Klaipėda buvo paskelbta tarptautinės reikšmės uostu. Lietuvos centro valdžiai atstovavo prezidento skiriamas gubernatorius.

Kraštas ir gyventojai

Klaipėdos kraštas buvo palyginti nedidelis. Jis turėjo 2848 km² (5,1% bendro Lietuvos ploto), jame gyveno 6% visų gyventojų. 1925 m. sausio 20 d. visuotinio gyventojų surašymo duomenimis krašte gyveno 141,645 žmonės. Per surašymą atsiradusią "memelanderių" grupę Lietuvos publicistai, priešingai vokiečių kolegoms, priskyre lietuvių tautybei. Tai vietiniai gyventojai, per šimtmečius vokiečių kultūros veikiami netekę tautinės savimonės, nors namie dar kalbėję lietuviškai, turėjo lietuviškas pavardes. "Memelanderius" priskyrus lietuvių tautybei,

lietuviai sudarė 50,8%, vokiečiai — 43,8%, kitų tautybių — 4,1% gyventojų. Krašto valdymo įstai-gose dominavusiems vokiečiams buvo privalu vykdyti provokišką politiką krašto viduje. Dauguma lietuvių buvo kaimo gyventojai, vidutiniai ir mažžemiai ūkininkai, kumečiai, žemės ūkio darbininkai. Visi jie politiniame krašto gyvenime vaidino antraeilį vaidmenį.

Vokietijos užmojai

Įaugti į Lietuvos valstybę Klaipėdos kraštui buvo nelengva. Dvi etnografinės lietuvių teritorijos kelis šimtmečius gyvenusios skirtingomis sąlygomis, be to, skirtingo ekonominio ir kultūrinio išsivystymo lygio būtų galėjusios suaugti greičiau, jei ne kišimasis iš svetur: kaimyninė Vokietija vykdė revanšistinę politiką.

Per krašte likusį senąjį vokiečių administracinį aparatą, teismus, mokyklas, bažnyčią, gausias ūkines ir kultūrinės organizacijas Vokietija pradėjo slaptai, o nuo 1933 m. atvirai pradėjo kištis į Klaipėdos krašto vidaus reikalus, o galiausiai net reikalauti anšliuso. Klaipėdos kraštas Vokietijai buvo placardas "Žygiui į Rytus".

Lietuvos siekiai

Siekė stiprinti savo įtaką Klaipėdos krašte ir Lietuvos vyriausybė. Jau 1923 m. buvo panaikinta muitų siena prie Nemuno, iš Karaliaučiaus geležinkelių direkcijos perimti geležinkeliai, ryšių įstai-gos, uostas, įvestas litas, atlikti kiti autonominio krašto įjungimo į Lietuvos sudėtį formalumai. 1924-1926 m. buvo nutiesta Šaulių-Kretingos, 1932 m. — Kretingos-Klaipėdos geležinkelio linijos, taigi užsi-mezgė tiesioginis susisiekimas su Klaipėda. 1930-1938 m. nutiestas Kauno-Klaipėdos plentas. Privatūs pramonininkai ir prekybininkai Klaipėdoje ėmėsi atkurti senas ir statyti naujas pramonės bei prekybos įmones, fabrikus, bendrovės gyvenamuosius namus. Buvo pradėtas tvarkyti uostas.

Vokiečiai kuria savo frontą

Tačiau 1923-1930 m. Lietuvos Respublikos vadovai Klaipėdai per mažai skyrė dėmesio, nes ir pačioje Lietuvoje buvo sunki vidaus padėtis. Todėl susidarė palankios sąlygos krašto vokiečių reakcingiems politiniams vadovams telkti "klaipėdiškių tautą" į vieningą vokiečių frontą organizuoti antilietuvišką propagandą, žodžiu, ruošti artėjantiems 1-ojo krašto seimelio rinkimams.

Tuos rinkimus, įvykusius 1925 m. spalio 19 d., laimėjo vokiečių Vienybės frontas. Tarp 29 išrinktų deputatų buvo tik 2 lietuvių atstovai: J. Brožaitis ir K. Lekšas. 1925-1938 metais įvyko 6 rinkimai į krašto seimelį. Visuose juose vokiečių partijos gavo apie 80 proc. visų rinkėjų balsų.

Kokie įtempti buvo Lietuvos vyriausybės ir seimelio santykiai, rodo tai, kad 3 pirmieji krašto seimeliai buvo gubernatoriaus paleisti, nebaigę savo 3 metų kadencijos, 4-asis seimelis paskelbė sabotazą — nesirinko į posėdžius beveik 1,5 metų. Tik 5-asis seimelis normaliai baigė savo kadenciją. 1938 m. gruodžio 11 d. išrinktas 6-asis seimelis net nepradėjo dirbti, nes daugumos vokiečių partijų vadovai tiksliai žinojo Berlyno planus ir ėmė ruošti anšliusius.

Išigali hitlerininkai

Panaši buvo ir autonominio Klaipėdos krašto vykdomosios valdžios — direktorijos —

(nukelta į 7 psl.)

Klaipėdos krašto sukilimo komitetas. Iš k. I-oje eilėje sėdi: V. Šaulinskas, J. Lėbartas, pirmininkas M. Jankus, J. Vanagaitis; II-oje eilėje — Stepas Darius, A. Ivaškevičius, A. Marcinkevičius, žurnalistas J. Pronska.

IŠ KELIONĖS TIK ASILAS
NEGRĮŽTA ARKLIU.

III

Tautų Apaštalo Pauliaus pėdsakai Graikijoje

ANTANAS RUBŠYS
Manhattan College

30

Akropolis — šventasis
Atėnų kalnas

Skaisti, kaitri vidurdienio saulė teikia Akropoliiu savitą spindesį. Deivės Atėnos šventykla užburia akis savo archi-

tektūra — erdvės apvaldymu. Uolėta kalva — šventasis Atėnų kalnas. Žiūrėdamas į Akropolį, mintimis nukeliauju į Vilnių — Gedimino pilies kalną. Juk ten lietuviškasis Tesėjas sutelkė ai-

sčių gentis!

Palikę Dzeuso šventyklos griuvėsius ir Adrijano vartus, žingsniuojame palei pietinį Akropolio šoną į Atėnų šventąjį kalną. Įėjimas į Akropolį, arba lipimas į šventąjį kalną, yra vakariniame kalvos šone. Aikštėje prie įėjimo spūstis. Vis atvažiuoja daugiau autobusų ir išlaipina naujus turistus. Visi nori tuojau pat pamatyti Partenoną!

Reikia gerų kojų

Aikštėje traukiamės į pašalį iš minios. Į Akropolį lipsime vėliau. Šalia Akropolio yra kita kalva — Areopagas. Ji turi ypatingą ryšį su Apaštalu Pauliumi. Graikai mėgo padavimus ir mitus. Pasak jų mitų, ant šios kalvos kadaise Olimpo dievai teisė karo dievą Ares už Poseidono sūnaus nužudymą. Užtat jis ir dabar vadinamas "Ares kalva". Čia rinkdavosi Atėnų senatas — išminčiai ir didikai spręsti problemų. Apaštalas Paulius buvo pakviestas paaiškinti savo Gerąją Naujieną.

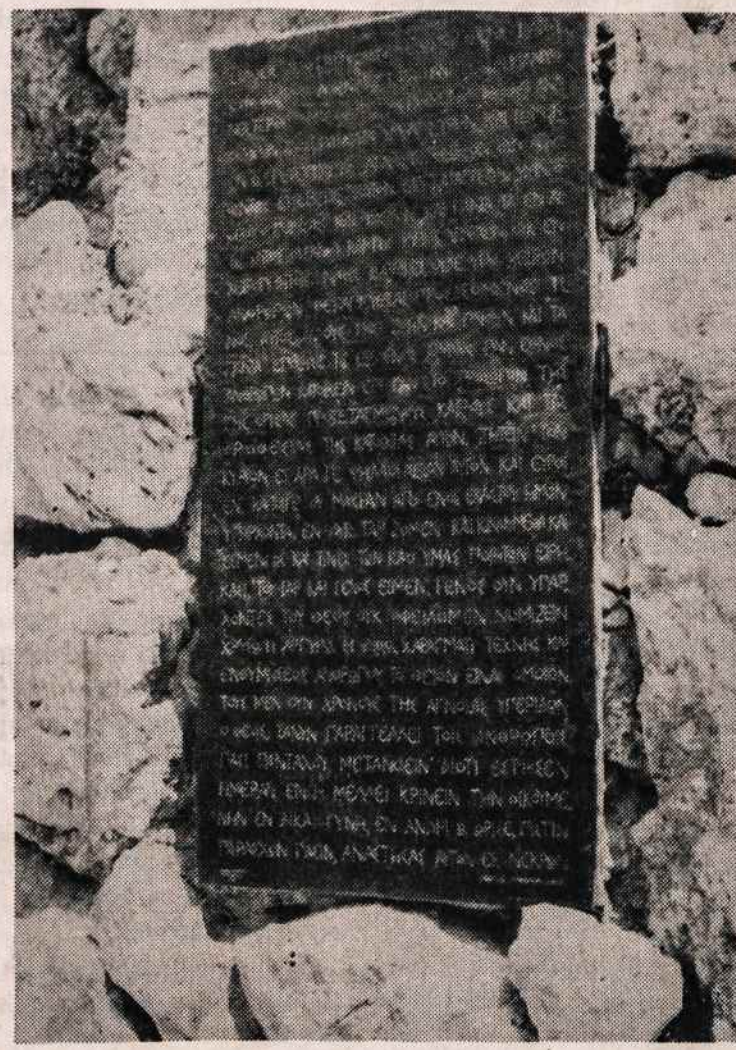
Areopagas — neaukšta, masyvi uola. Slidūs, uoloje iškirsti laiptai veda į viršų. Atokiau nuo laiptų, dešinėje įmūryta bronzinė lenta su Apaštalo Pauliaus Gerosios Naujienos paaiškinimu graikų kalba. Ne pirmą sykį lipu į Areopagą. Noriu įspėti kun. Vladą Delinikaitį, kad būtų at-

sargus, nes laiptai slidūs. Tačiau nebereikia, nes jis pats pamato, kaip neatsargus "drąsuolis" išsitiesia bemaž ant nugaros...

Nuo Aeropago kalvos matyti

ne tik Akropolis visoje savo didybėje, bet ir Agora, ir Plaka — Atėnų senamiesčio dalis, ir Pnyx kalva.

(Bus daugiau)

Apaštalo Pauliaus kalba bronzinėje lentoje, prisegtoje prie Aeropago šono. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

Graikų meno pavyzdys iš prieškrėtinųjų amžių. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

— KOKIE BUVO 1991-IEJI —

1991 m. sausio 13-ąją prisimenant. Istorinę naktį Vytautas Landsbergis su savanoriais budi Parlamente. Nuotr. Romualdo Požerskio

Lietuvoje ir pasaulyje

(atkelta iš 1 psl.)

vienuolyne Brooklyne ir Kultūros Židinyje susitiko su lietuvių visuomene.

Rugsėjo 30 d., Vilniuje Popiežiaus specialus atstovas arkivyskupas Audrys Bačkis su Lietuva pasirašė Vatikano diplomatinį santykių atkūrimo bendrą deklaraciją.

Spalio 2 d. Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos prezidentas suteikė Lietuvos gen. konsului New Yorke Anicetui Simučui ir Lietuvos Respublikos ambasadoriui JAV Stasiui Lozoraičiui, Lietuvos užs. reikalų ministrui Algirdui Saudargui ir Lietuvos užs. reik. ministrų pavaduotojams Alfredui Gižui ir Valdemarui Katkui nepaprastojo pasiuntinio ir įgaliojotojo ministro rangą.

Spalio 8 d. Lietuvos ambasadorius Jungtinėm Tautom Anicetas Simutis įteikė kredencialus Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui Xavier Perez de Cuellar.

Spalio 9 d. Lietuvos ambasadorius JT Anicetas Simutis pirmą kartą kalbėjo Generalinės Asamblėjos sesijoje.

Spalio 20 d. Kultūros Židinyje New Yorke visuomenė susitiko su Lietuvos vicepremjere Vytautu Pakalniškiu ir jo delegacija, atvykusia pasirašyti ekonominio ir mokslinio bendradarbiavimo sutarties su New Yorko valstija ir universitetu.

Spalio 24 d. Baltijos valstybės priimtoms asociate narėmis į NATO.

Spalio 27 d., Cleveland, OH, "Čiurlionio" — lietuvių Tautinio ansamblio, narių visuotiniame susirinkime priimtas nutarimas užbaigti ansamblio veiklą, kuri prasidėjo 1940 m. sausio 15 d. Vilniuje.

Spalio 29 d. Lietuvos Aukščiausioji Taryba priėmė įstatymą dėl Lietuvos valstybinio himno, kuriuo yra dr. Vinco Kudirkos Tautinė giesmė.

Lapkričio 1-3 dienomis VLIKo grupių atstovai savo metiniame seime Chicagoje pareiškė, kad VLIKo užsibrėžtas tikslas, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, yra pasiektas, tad veikla baigta. VLIKo archyvo, inventoriaus ir įstaigos perdavimas Lietuvos Respublikos vyriausybei bus įvykdytas iki 1992 m. liepos 1 d.

Lapkričio 17 d. šventuoju paskelbtas lietuvių-lenkų karmelitas vienuolis, kun. Juozapas Rapolas Kalinauskas, gimęs Vilniuje, 1863 m. vienas sukilimo vadų.

Lapkričio 19 d. Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininką Vytautą Landsbergį popiežius Jonas Paulius II priėmė privačioje audiencijoje.

Lapkričio 28 - gruodžio 14 dienomis Vatikane vyko neeilinis Vyskupų sinodas Europos klausimais.

Gruodžio 2 d. popiežius Jonas Paulius II paskyrė Lietuvai (ir Latvijai bei Estijai) apaštališkąjį nuncijų arkivyskupą Justo Mullor Garcia, kuris reziduos Vilniuje.

Gruodžio 14-15 ir 22 dienomis Vilniuje įvyko III-asis Lietuvos Sąjūdžio suvažiavimas. Apžvelgta bendra padėtis Lietuvoje ir pasisakyta už prezidento posto įvedimą. Į Lietuvos prezidentus Sąjūdis remia Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio kandidatūrą. Sąjūdis dabar išrinko jį savo garbės pirmininku.

Gruodžio 20 d. Rusijos prezidentas Boris Jelcin, Romoje, po audiencijos pas Popiežių, įvykusioje spaudos konferencijoje, Lietuvos TV atstovei Pangonytei, atsakydamas į klausimą, pareiškė, kad užtruks bent trejetas metų, ligi Sovietų kariuomenės galės būti išvesta iš Pabaltijo. Rusija šiuo metu neturinti sąlygų ją priimti.

Gruodžio 24 Popiežius paskyrė arkivyskupą Audrį Bačką Vilniaus metropolitu. Kovo 18 d. arkivysk. Bačkis minėjo 30 metų kunigystės sukaktį.

Gruodžio 25 d. Gorbačiovas, po šešerių metų ir devynių mėnesių, pasitraukė iš Sovietų Sąjungos vadovo posto. Sovietų Sąjunga nustojo egzistuoti kaip valstybinis vienetas. Vietoje jos veikia nepriklausomų valstybių sandrauga.

Svečiai

Įvairiais laikotarpiais Lietuvoje lankėsi užsienio įžymybės Dalei Lama, Nobelio Taikos premijos laureatas, kovojantis už Tibeto laisvę; JAV senatoriai Richard Lugar (R-IN), Alfonse D'Amato (R-NY), buvęs JAV prezidentas Richard Nixon, Valstybės sekretorius James Baker, III ir kt.

Lietuvių Fondas surengė seriją koncertų, kuriuose programą atliko Vilniaus Operos solistai Virgilijus Noreika ir Irena Milkevičiūtė, akomponuojami pianistės Gražinos Ručiūtės-Landsbergienės. Koncertai vyko Bostone, Baltimorėje, St. Peterburge, Los Angeles, Chicagoje, Detrote ir Clevelande.

Premijos

Krikščioniškos kultūros fondo prel. dr. Juozo Prunskio spaudos premija (\$2,000) už 1990 metus paskirta *Aidų* žurnalui.

Kovo 1 d. Vilniuje, Aukščiausiosios Tarybos iškilmingame posėdyje įteikta Norvegijos premija Vytautui Landsbergiui už taikingą veiklą, atstatant Lietuvos nepriklausomybę.

Gegužės 8 d. JAV Rentgenologijos Sąjunga įteikė aukso medalį dr. Eugenijui Gedgaudiui, Minesotos universiteto profesorius, už pasižymėjimus rentgenologijos srityje.

Gegužės 18 d. Chicagoje įteiktos JAV LB Kultūros tarybos premijos: teatro — Vytautui Valiukui, literatūros — Kostui Ostrauskui, dailės — Algimantui Keziui, muzikos — Alvydui Vasaičiui, žurnalistikos — Antanui Juodvalkiui, radijo — Bostono "Laisvės Varpo" vedėjui Petriui Viščiūniui.

Rugsėjo 28 d. padalyta prel. dr. Juozo Prunskio religinio konkurso premija: \$2,000 Vytautui Skuodžiui už veikalą "Totalinio sovietinio ateizmo agresija Lietuvoje" ir \$3,000 grupei "Gyvieji akmenys" — evangelizacijos veiklai paremti.

Lapkričio 15 d. Lietuvių Rašytojų Draugijos premija už 1990 metus (\$2,000 — mecenatas Lietuvių Fondas) padalyta pusiau: Birutei Pūkelevičiūtei už *Atradimo ruduo* ir Tomui Venclovai už *Tankėjanti šviesa*.

Gruodžio 7 d. Nijolei Sadūnaitėi įteiktas pranciškonų universiteto Steubenville, OH, aukščiausias žymuo — "Poverello" medalis.

Gruodžio 15 d., Sioux City, IA, Morningside kolegija suteikė prel. Simonui Morkūniui garbės daktaro laipsnį.

Gegužės 9 — birželio 22 dienomis vysk. Juozas Žemaitis, Vilkaviškio apaštalinis administratorius, lydymas Vilkaviškio dekano kun. Vytauto Gustaičio, aplankė keletą JAV lietuvių kolonijų, o Putnam, CT, vadovavo Lietuvių kunigų rekolekcijoms.

Birželio 8-23 dienomis New Yorke ir Philadelphijoje lankėsi Lietuvos Valstybinis Jaunimo Teatras, pakviestas The New York International Festival of the Arts". Pastatė A. Čechovo *Dėdė Vania* ir Eimunto Nekrošiaus *Koadratas*.

Spalio mėnesyje vysk. Sigitas Tamkevičius, Kauno vyskupas pagalbininkas, aplankė New Yorke, Wahington, DC, Los Angeles ir Chicago lietuvių kolonijas.

Sukaktys

Sausio 2 d. Tėv. Ignas Mikalauskas, OFM, Toronto, Ont., sulaukė 80 m. amžiaus, o rugsėjo 7 d. — 50 metų kunigystės.

Sausio 11 d. 65 m. amžiaus suėjo tėv. Rafaeliui Šakaliui, OFM, Kennebunkport, ME.

Sausio 26 d. suėjo 50 metų kun. dr. Matui Čyviui, St. Petersburg Beach, FL, nuo kunigystės šventimų priėmimo.

Sausio 26 d. 50 metų kunigystės atšventė Tėv. dr. Bernardinas Grauslys, OFM, Kennebunkport, ME.

Vasario 23 d. Petro Klimo, Lietuvos nepriklausomybės signataro, 100 metų gimimo sukaktis.

Kovo 3 d. Šv. Kazimiero lietuvių parapija Sioux City, Iowa, paminėjo savo 75 m. sukaktį.

Kovo 5 d. Petriui Urbaičiui, SDB, suėjo 80 m. amžiaus. Sao Paulo, Brazilija.

Kovo 12 d. sukako 15 metų nuo dr. Vaclovo Paporocko mirties.

Kovo 16 d. sukako 100 metų sukaktis nuo kompozitoriaus Juozo Žilevičiaus gimimo. Sukaktis paminėta Chicagoje koncertu lapkričio mėn.

Kovo 17 d. sukako 20 metų nuo dail. Povilo Osmolskio mirties. Dar ir dabar *Darbininkas* naudojasi jo pieštomis vinjetėmis.

Kovo 26 d. suėjo 85 m. amžiaus kalbininkui Petriui Joniui. Lietuvoje jis išrinktas atsikūrusios lietuvių kalbos draugijos garbės nariu.

Balandžio 16 d. sukako 40 metų, kai eina *Darbininkas*, Brooklyne apjungęs *Ameriką* ir *Lietuvių Žinias*.

Balandžio 20 ir 21 dienomis "Laisvės žiburio" radijas, vadovaujamas Romo Kezio, paminėjo 25 metų gyvavimo sukaktį.

Balandžio 21 suėjo 75 m. amžiaus prel. Pranui Bulovui, Maspeth, NY.

Balandžio 28 d. suėjo 65 m. amžiaus kun. Kajetonui Sakalaukskui, Philadelphijos, PA, klebonui.

Gegužės 1 d. 70 metų amžiaus kompozitoriui Vytautui Kerbeliui.

Gegužės 1 d. Juzė Augaitytė, sopranas, Nepriklausomos Lietuvos operos solistė, paminėjo 85 m. amžiaus sukaktį, Philadelphia, PA.

Gegužės 3 d. kun. Antanas Zakarauskas, Chicago, IL, Švč. M. Marijos lietuvių parapijos klebonas minėjo kunigystės 50 metų sukaktį.

Gegužės 9 d. 85 metų amžiaus sukaktį paminėjo vysk. Antanas Deksnys, o gegužės 30 d. — 60 metų kunigystės sukaktį.

Gegužės 10 d. 40 metų kunigystės Jonui Rikteraičiui, New Britain, CT, parapijos klebonui.

Gegužės 16 d. prel. Jonas Petrošius Prancūzijos lietuvių sielovados direktorius paminėjo kunigystės 40 metų, o gruodžio 19 d. — amžiaus 70 metų sukaktis.

Gegužės 19 d. "Lietuvos Atsiminimų" radijo programa, vadovaujama dr. Jokūbo Stuko, paminėjo 50 metų gyvenimo sukaktį.

Gegužės 22 d., Hartford, CT, kun. Juozas J. Matutis atšventė kunigystės 50 metų sukaktį.

Gegužės 27 d. 65 m. amžiaus suėjo solistei Aldonai Stempužienei.

Gegužės 30 d. Andrius R. Mironas, Daytona Beach Shores, FL, rašytojas, atšventė amžiaus 80 metų sukaktį.

Gegužės 31 d. kun. Juozas Pragulbickas paminėjo 60 metų kunigystės sukaktį.

Birželio 20 d. 50 metų amžiaus Kauno seminarijos profesorius kun. dr. Domininkui Valenčiui.

Birželio 23 d. sukako 85 metai amžiaus rašytojui, poetui, redaktoriui Antanui Vaičiulaičiui, Washington, DC.

Birželio 27 d. 75 metų amžiaus kun. Vaclovui Katarskiui, Dayton, OH, parapijos klebonui.

Birželio 28 d. 65 m. amžiaus suėjo kun. dr. Zenonui Smilgai, Westbury, CT.

Birželio 30 d. Tėv. Juvenaus Liauba, OFM, Hamilton, Ont., paminėjo kunigystės 50 m. sukaktį.

Liepos 3 d. 65 m. amžiaus kun. Vytautui Palubinskui, Brooklyno Apreiškimo par. klebonui.

Liepos 4 d. suėjo 85 m. amžiaus rašytojui Jurgiui Gliudai, Los Angeles, CA.

Liepos 10 d. 80 metų amžiaus sukako muzikui ir kompozitoriui Vytautui Marijošiui, Putnam, CT.

Liepos 27 d. Pauliui Jurkui, poetui, rašytojui, dailininkui, redaktoriui, sukako 75 metai amžiaus.

Rugpjūčio 2 d. suėjo 50 metų nuo lietuvių pranciškonų įsikūrimo Amerikoje.

Rugpjūčio 16 d. Tėv. Viktoras Garbukas, OFM, sulaukė 85 m. amžiaus. Darbuojasi Jeruzalėje.

Rugsėjo 14 d. 150 metų nuo kun. Vienažindžio gimimo.

Rugsėjo 22 d. Newark, NJ, Švč. Trejybės lietuvių parapija minėjo 90 metų sukaktį.

Rugsėjo 28 d. suėjo 5 metai, kai Sunny Hills, FL, mirė Henrikas Kačinskas, Lietuvos valstybinio ir kt. teatrų aktorius.

Rugsėjo 29 d., Kennebunkport, ME, Tėv. Steponas Ropolas, OFM, sulaukė 45 m. kunigystės.

Rugsėjo 29 d. veiklos 25 metų sukaktį minėjo New Yorko Vyr. Skaucų Židinyje "Vilija".

Rugsėjo 30 d. Petriui Jurgėlai, lietuviškos skautijos įkūrėjui ir Lietuvos kariuomenės kapitoniui, sukako 90 metų amžiaus.

Spalio 2 sukako 20 m. kai Woodhaven, NY, mirė muzikas, chorvedys Mykolas Liuberskis.

Spalio 6 d. 10 metų sukaktį paminėjo Shenandoah, PA, Šv. Jurgio lietuvių parapija.

Spalio 12-13 paminėta 25 metų sukaktis nuo Šiluvos Marijos koplyčios dedikacijos Amerikos tautinėje šventovėje, Washington, DC.

Spalio 14 d. Detmoldo kapinėse atkasti Vydūno palaikai, o spalio 19 d. perlaidoti Bitėnų kapinėse. Tai pradžia pasiruošimo 1993 m. minėti Vydūno gimimo 125 metų sukaktį.

Spalio 20 d. 75 metų sukaktį paminėjo Šv. Kazimiero lietuvių parapija, Gary, IN.

Spalio 20 d. Paterson, NJ, Šv. Kazimiero lietuvių parapija minėjo 80 metų sukaktį.

Spalio 26 d. St. Petersburg, FL, Lietuvių klubas minėjo veiklos 30 metų sukaktį.

Spalio 26 d. suėjo 10 metų, kai mirė solistė Irena Stankūnaitė-Silva, Linden, NJ.

Lapkričio 1 d. muzikui kompozitoriui Juozui Stankūniui sukako 85 m. amžiaus.

Lapkričio 1 d. kun. dr. Vincas Andriuška, Miami, FL, paminėjo kunigystės 55 metų sukaktį.

Lapkričio 3 d. Vladas Bacevičius, skautų veikėjas, *Darbininko* ir kitos spaudos foto bendradarbis, Cleveland, OH, paminėjo 75 m. amžiaus sukaktį.

Lapkričio 3 d. 5 metai, kai Waterbury, CT, mirė dr. Petras Vileišis, visuomenininkas,

Lapkričio 4 d. 75 metų sukaktį paminėjo Kearny, NJ, Sopolingosios Dievo Motinos lietuvių parapija.

Lapkričio 10 d. Chicagoje Jaunimo Centre koncertu paminėta muziko, kompozitoriaus Juozo Žilevičiaus 100 metų gimimo sukaktis. Prof. Žilevičius mirė 1985 rugpjūčio 5 Baltimorėje, MD.

Lapkričio 16 d. New Yorko lietuvių radijo programa "Laisvės Žiburys", vadovaujama Romo Kezio, Kultūros Židinyje surengė 50-ąjį koncertą. Programą atliko "Uostamiesčio muzikantai", iš Klaipėdos.

Lapkričio 16 d. Chicagoje Jaunimo Centre įvyko iškilmingas *Ateities* žurnalo 80 metų sukaktuvių minėjimas.

Lapkričio 17 d. suėjo 90 m. amžiaus Lietuvos operos solistai Elzbietai Raciborskaitėi-Kardelienei.

Gruodį io 14 d. Kaune paminėta M. K. Čiurlionio dailės muziejaus 70 metų sukaktis.

Gruodžio 15 d. "Tėviškės" lietuvių liuteronų parapijoje paminėta 15 metų kompozitoriaus Vlodo Jakubėno mirties sukaktis. Velionis mirė 1976 m., gruodžio 10 d. Chicagoje.

Gruodžio 16 d., 80 m. amžiaus prel. Kazimierui Dobrovolskiui, Roma, Italija.

Gruodžio 20 d. Tėv. dr. Klemensui Žalaliui, OFM, Brooklyn, NY, sukako 50 metų kunigystės.

Gruodžio 24 d. suėjo 20 m., kai Bonnoje, Vokietijoje, mirė istorikas Zenonas Ivinskis.

Gruodžio 29 d. 65 m. amžiaus suėjo kun. dr. Algirdui Olšauskui, Los Angeles, CA, lietuvių parapijos klebonui.

Suvažiavimai

Balandžio 20-21 dienomis Hamiltone, Canadoje, vyko Lietuvių Šaulių Sąjungos Išeivijoje suvažiavimas.

Gegužės 17-28 dienomis Chicagoje vyko Muzikos pirmoji šventė, apjungianti eilę renginių. Gegužės 17 d. vyko poezijos dienos; gegužės 18 d. — premijų šventė; gegužės 19 ir 24 dienomis — Amilcare Ponchielli opera *Lietuviai*; gegužės 26 d. — dainų šventė; gegužės 28 d. — atsišveikinimo koncertas.

Gegužės 23-30 dienomis Vilniuje ir Kaune vyko VI-asis mokslo ir kūrybos simpoziumas.

Gegužės 26 d. Chicagoje įvyko septintoji išeivijos Lietuvių dainų šventė.

Birželio 1-3 dienomis Vilniuje vyko pirmasis pasaulio lietuvių vlniečių suvažiavimas.

Liepos 25-28 dienomis Vokietijoje, Vasario 16-osios gimnazijos patalpose, vyko Lietuvių Bendruomenės Kraštų valdybų pirmininkų pasitarimas.

Liepos 27-rugpjūčio 4 dienomis Lietuvoje — Kaune, Vilniuje ir daugelyje kitų miestų — vyko IV-osios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės.

Liepos 28-rugpjūčio 4 dienomis 38-oji Europos lietuviškųjų studijų savaitė vyko Hüttenfelde, Vokietijoje.

Liepos 31-rugpjūčio 4 dienomis Lietuvos Vyčių 78-asis seimas vyko St. Peterburge, FL. Rugpjūčio 4-11 dienomis Dainavos stovyklavietėje vyko Lietuvių Fronto Bičiulių poilsio ir studijų savaitė.

Rugpjūčio 10-17 dienomis Ateitininkų sendraugių poilsio ir studijų savaitė vyko Kennebunkport, ME.

Rugpjūčio 21-25 dienomis JAV Lietuvių R. Katalikių Moterų Sąjungos seimas vyko Chicagoje, IL.

Rugpjūčio 30-rugsėjo 2 dienomis Ateitininkų studijų dienos vyko Dainavoje. (nukelta į 5 psl.)

KOKIE BUVO 1991-IEJI

(atkelta iš 4 psl.)

Suvažiavimai

Rugpjūčio 31 d. Išeivijos Lietuvių gydytojų sąjungos suvažiavimas įvyko Lemont, IL.

Rugsėjo 10-12 dienomis JAV Lietuvių Kunigų Vienybės seimas vyko Putnam, CT.

Rugsėjo 14-23 dienomis Lietuvoje vyko Trečioji Sinoikija — religijos filosofijos ir bažnytinės muzikos savaitė. Jos renginiai vyko Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Nidoje, Panevėžyje.

Spalio 4-6 dienomis Philadelphijoje vyko JAV LB XIII-osios Tarybos I-oji sesija. Tarybos prezidento pirmininku išrinktas Vytautas Volertas, o JAV LB Krašto valdybos pirmininku — Vytautas Maciūnas.

Spalio 16-17 dienomis Brockton, MA, vyko BALFo direktorių suvažiavimas.

Lapkričio 1-3 dienomis Chicagoje vyko paskutinis VLIKO seimas išseivijoje.

Lapkričio 15-17 dienomis Ateities savaitgalis vyko Chicago Jaunimo Centre ir Lemont, IL, Ateitinių namuose.

1991 gruodžio 18-1992 sausio 8 Pietų Amerikoje vyko septintasis Pasaulio Lietuvių jaunimo kongresas.

Mirtys

Vasario 13 d. Singer Island, FL, mirė Vladas Kulpavičius, medžio drožinėtojas, skulptorius.

Vasario 24 d. Blažieno jėzuitų kolegijoje, mirė kun. Karolis Fulstas, SJ, vokiečių, ilgai dirbęs Lietuvoje jėzuitų gimnazijoje ir kunigų seminarijoje.

Kovo 3 d. Montrealyje, Canada, mirė kun. dr. Jonas Kubilius, SJ, Aušros Vartų parapijos klebonas.

Kovo 7 d. Lodi, NJ, mirė Kazys Jankūnas, žurnalistas, visuomenės veikėjas, *Darbininko* bendradarbis.

Kovo 9 d. Adelaidėje, Australijoje, mirė Pranas Pusdešris, visuomenininkas, poetas.

Kovo 21 d. Douglaston, NY, mirė dr. Pranas Bagdas, medicinos gydytojas, literatas-dramaturgas.

Balandžio 8 d. Woodhaven, NY, mirė Vaclovas Karmazinas, muzikas, chorvedys.

Balandžio 12 d. Boston, MA, mirė Stasys Santvaras, poetas, dramaturgas, operos solistas, kultūros veikėjas.

Balandžio 17 d. Madride mirė kun. Bronius Jurkšas, daugelį metų vadovavęs chorams Toronto Prisikėlimo lietuvių parapijoje.

Gegužės 1 d. Kaune mirė Juozas Urbšys, buvęs nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministras.

Gegužės 2 d. New Yorke mirė Vytautas Gerulaitis, lauko teniso čempionas ir treneris.

Gegužės 17 d. Hyannis, MA, mirė Jonas Rūtenis, žurnalistas, poetas, dailininkas, visuomenininkas.

Gegužės 27 d. Itanhaem, Brazilijoje, mirė poetas Klemensas Jūra.

Birželio 5 d. Philadelphijoje mirė Henrikas Savickas, 32 metų vadovavęs vietinei lietuvių radijo programai "Bendruomenės balsas".

Birželio 11 d. Bostone mirė Ona Ivaškienė, viena pirmųjų tautinių šokių mokytojų Amerikoje.

Birželio 18 d. mirė Vilniaus arkivyskupas Julijonas Steponavičius.

Liepos 12 d. mirė Brooklyno, NY, vyskupas Francis Mugavero

Rugpjūčio 4 d. Chicagoje mirė Antanas Kalvaitis, buvęs Lietuvos gen. konsulas, visuomenės veikėjas.

Liepos 25 d. Amsterdam, NY, mirė lietuvių parapijos ilgametis klebonas kun. Kęstutis Balčys.

Rugpjūčio 10 d. New Yorke mirė Viktorija Čečetienė, lietuvių moterų ir Pavergtų Europos Tautų veikėja.

Rugpjūčio 28 d. Gananoque, Ont., Kanadoje, mirė dail. Anastazija Tamošaitienė, lietuvių tautodailės puoselėtoja.

Spalio 13 d. So. Bostone mirė Jonas J. Grigalus, advokatas, lietuviškų organizacijų veikėjas.

Lapkričio 11 d. Lietuvoje mirė Povilas Gaučys, diplomatas, rašytojas.

Gruodžio 2 d. Brooklyn, NY, mirė Jonas Valaitis, žurnalistas, redaktorius, visuomenininkas.

Vasario 16-osios gimnazijos choras dainuoja Kalėdų eglutės programoje. Nuotr. Marijos Šmitienės

Vasario 16-osios gimnazijos orkestras atlieka koncerto programą gruodžio 7 d. W. A. Mozarto mirties 200 metų sukakties minėjime. Nuotr. Marijos Šmitienės

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— Teisingumo partijos steigiamasis suvažiavimas įvyko Kaune. Tai jau dvylikta partija Lietuvoje. Šios partijos organizatorės — Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių, Žemės ūkio savininkų, Namų ir sklypų savininkų sąjungos. Partijos pirmininku išrinktas Žemės ūkio savininkų sąjungos pirmininko pavaduotojas E. Raugalas.

— Varėnoje pradėta statyti nauja bažnyčia. Pirmoji bažnyčia buvo pastatyta 1776 m. Ji sudegė Pirmojo pasaulinio karo metu. 1920 m. buvo pastatyta nauja bažnyčia, bet ji sudegė per Antrojo pasaulinį karą. 1944 m. parapijos klebono kun. Prano Račūno rūpesčiu buvo įrengta koplyčia buvusiuose Šaulių namuose. Po ketverių metų naučias valdžios pertvarkymų koplyčia uždaryta. Lietuvai vėl laisvėjant, varėniškiai nutarė pastatyti naują bažnyčią. 1991 m.

rugsėjo mėn. paskutinį šeštadienį vysk. Juozapas Matulaitis pašventino būsimosios bažnyčios pamatus. Bažnyčia statoma pagal architektų Bakaičio ir Baravyko projektą.

— *Sportas*, laikraštis, spausdinamas Lietuvoje, paskelbė 1991 m. 10 populiariausių Lietuvos sportininkų. Pirmoje vietoje yra Šarūnas Marčiulionis, profesionalas krepšinio komandos Golden State Warrior žaidėjas, San Francisco, CA. Antroje vietoje yra Arvydas Sabonis, profesionalas krepšinininkas, šiuo metu žaidžias Ispanijoje.

— *Bendrieji talonai*, 1991 m. įvesti Lietuvoje ir populiariai vadinami vagnoriukais, palaiapsniūnė yra išimami iš apyvartos. Šie talonai kontroliavo kai kurių stokojamų prekių įsigijimą ne Lietuvos žmonėms, nes talonus gaudavo tik Lietuvoje dirbą žmo-

nės, o kai kurias iš tų prekių buvo galima įsigyti tik mokant ir rubliais ir talonais. Talonai nebebus daugiau pardavinėjami bankuose ir nebus duodami žmonėms kartu su atlyginimu. Toks valdžios parodymas vertinamas kaip pirmas žingsnis į lito įvedimą Lietuvos rinkon. Tuo tarpu Lietuvoje labai pabrango užsienio valiuta.

— *Palankus prekybos įstatymas*, suteikiantis Most Favored Nation statusą Baltijos valstybėms, įsigaliojo gruodžio 20 d. Prezidentas Bush jį pasirašė gruodžio 5 d. Praėjus 15 dienų, tas įstatymas pradėjo veikti. Taip ir pasibaigė JAV valdžios uždėtoji Lietuvai prekybinė diskriminacija. Dabar Lietuvos produktus (tik dar neaišku kokius) verslininkai galės importuoti ir mokės žemesnius muitus.

— *"Minimum"*, Vilniaus universiteto kamerinis teatras, kartu su Paryžiaus universiteto teatru, kuria bendrą spektaklį "Melo įkaitai". Prieš metus įsteigusioje grupėje vaidina tik humanitarinių specialybių studentai. Kolektyvas spektakliuose nenaudoja dekoracijų, puošnių kostiumų, sudėtingos scenos technikos.

— *"Sutartinė"*, senųjų liaudies instrumentų ansamblis, surengė apie du tūkstančius koncertų. 35-erių metų veikiąs ansamblis muzikiniame gyvenime išsaugojo kankles, birbynes, skudučius bei daugelį kitų liaudies instrumentų. Ansamblyje groja aukštąjį muzikos mokslą baigę atlikėjai. Yra koncertavę daugelyje užsienio miestų.

— *Kauno aukštojoje ir vidurinėse mokyklose* pradėta rinkti aukos Petro Rimšos skulptūrai "Lietuvos mokykla 1864-1904" atstatyti. Skulptūra turėjo stovėti Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje, buvo nulietas iš bronzos, tačiau hitlerininkai ją rekvizavo karo reikalams.

— *Ukmergėje*, turinčioje 29,000 gyventojų, veikia 25 komercinės parduotuvės.

— *"Černobyliis"*, Lietuvos respublikinis judėjimas su centru Kaune, irgi turi savo keturių puslapių mėnraštį "Černobylietis", kurio pirmas numeris pasirodė 1991 m. spalio mėn. pradžioje 5,000 egz. Černobylyje iš Lietuvos nukentėjusių yra daugiau. Laikraštis spausdinamas Kauno "Spindulio" spaustuveje.

— *Zenonas Juknevičius* paskirtas Lietuvos teisingumo ministro pirmuoju pavaduotoju.

— *Vytautas Gričius* paskirtas Tarptautinių ekonominių santykių ministro pavaduotoju.

— *Jaunojo džentelmeno mokykla* akcinės bendrovės "Kvadratas" rūpesčiu atidaryta Kaune. Būsimieji džentelmenai mokysis gerų manierų, kelių eismo taisyklių, vairuoti ir prižiūrėti automobilius, taisyti radijo ir kitokius aparatus. Bus mokomasi anglų ir vokiečių kalbų. Į mokyklą bus priimami vidurinių mokyklų moksleiviai.

— *Skuodo bažnyčios varpų 100-metis* paminėtas 1991 gruodžio 7 d., per Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo šventę. (Kadangi gruodžio 8-oji buvo sekmadienį, šventė atkelta į šeštadienį.) Varpus Valdajaus mieste, Novgorodo gubernijoje, liedino parapijos ūkininkai: 1891 m. Kazimieras Dirkstys (pirmą varpą), 1893-1894 m. Motiejus Girdžiūnas ir Juozapas Paulauskas (antrą varpą), 1896 m. K. Dirkstys (trečiąjį, patį didžiausią, sveriantį 102 pūdus ir 35 svarus).

— *Vladislav Švedas*, buvęs Lietuvos maskvinių komunistų partijos sekretorius, prarado savo vietą Lietuvos Parlamente. Atleidimo sprendimas padarytas ryšium su naujomis parlamento taisyklėmis, kad kiekvienas deputatas turi būti Lietuvos pilietis.

— *Nuncijus Lietuvai* paskirtas arkivysk. Justo Mullor-Garcia taip pat paskirtas nuncijus ir Latvijai bei Estijai. Nuncijaus rezidencija bus Vilniuje.

— *Amerikos Lietuvių Taryba* sausio 13 — Laisvės Gynėjų dienos — proga pasiuntė Lietuvos Respublikos prezidentui Vytautui Landsbergiui solidarumo pareiškimą, jungiantis į bendrą minėjimą ir pagerbiant laisvės kovotojus.

— *Palaimintojo Jurgio Matulaičio diena* Putnam, CT, vyks sausio 26, sekmadienį. Pradžia 10:15 val. ryto. Programoje: vaizduotė, mišios, pietūs, prof. Č. Masaičio moderuojamas pokalbis apie Palaimintąjį, religinė valanda. Dalyviai prašomi pranešti iš anksto apie atvykimą.

— *Prel. Jonui Petrošui*, Prancūzijos lietuvių sielovados direktoriui, 1991 m. gruodžio 19 d. suėjo 70 metų amžiaus. 1991 m. gegužės 16 d. jis minėjo kunigystės 40 metų sukaktį. Sukaktvininkas jau kelis dešimtmečius gyvena Paryžiuje, rūpinasi visos Prancūzijos lietuvių sielovada, o taip pat aptarnauja ir lietuvius, gyvenančius Belgijoje bei Olandijoje.

— *Philadelphia, PA. Soliščių iš Lietuvos — Astos Krikščūnaitės ir Aldonos Vilčinskaitės — koncertas* įvyks Lietuvių Namų salėje sausio 19, sekmadienį, 1:30 val. popiet. Koncertą rengia Lietuvių Namai. Bilietus galima užsisakyti skambinant 215 739-4831. Asta Krikščūnaitė ką tik buvo išrinkta dalyvauti Philadelphijos operos — Luciano Pavarotti tarptautiniame soliščių konkurso finale, kuris įvyks šį rudenį.

— *Seselė Ignė Marijošiūtė* 1991 metais išbuvo Lietuvoje 7 mėnesius, važinėdama po kraštą ir kalbėdama jaunimui bei suaugusiems apie dvasinį atgimimą. Apie savo patirtį papasakojo sausio 8 d. tema "Lietuva — mūsų kraštas" Toronte, Prisikėlimo parapijos parodų salėje.

— *St. Petersburg, FL.* į lietuvių pranciškonų vienuolyną vieton Tėv. Vytauto Zakaro, OFM, perkliamas Tėv. Vytautas Balčiūnas, OFM.

— *Adolfas Venskus*, Lietuvos ambasadorius prie Europos Bendrijos, su žmona trumpam vizitui atvyko į JAV ir sausio 4-5 dienomis dalyvavo Krikščionių Demokratų Tarybos suvažiavime Clevelande. Venskai į Paryžių grįžo sausio 8 d.

— *Meno paroda "Dailė '92"* įvyks vasario 14-23 dienomis Chicago Jaunimo Centro Čiurlionio galerijoje.

— *Lietuvos Aidas*, pagrindinis 16 psl. Lietuvos dienraštis, skelbia ne tik vyriausybės nutarimus, Aukščiausiosios Tarybos kroniką, kontroversinius klausimus, bet teikia ir objektyvų dabartinės Lietuvos gyvenimo vaizdą. Oro paštu metinė prenumerata — JAV \$85. Čekis rašomas *Lietuvos Aidas* vardu ir siunčiamas įgaliotiniui Broniui Juodeliui, 239 Brookside Ln., Willowbrook, IL 60514.

— *Vokietijos televizijos bendrovė ZDF* lapkričio 15 d. pranešė apie savo pastovaus biuro atidarymą Rygoje. Biuras teiks tiesioginę informaciją iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Tai pirmasis pastoviai veikiantis Vakarų televizijos biuras Pabaltijo valstybėse.

Solistas Virgilijus Noreika su konservatorijos liaudies muzikos ansambliu "Sutartinė" dainuoja jau 35 metus. Jubiliejinis koncertas įvyko 1991 m. gruodžio 6 d. Vilniuje. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiuntę metinę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiu stiprinti, už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 30 dol.: J. Sungaila, Etobicoke, Canada; Sofia M. Slizys, Lompoc, CA; V. Kuzmickas, Waterbury, CT; Dana Miklas, Boca Raton, FL; J. Keraminas, Rockford, IL; A. Januska, Milton, MA; S. Zikas, Melrose, MA; K. Trečiokas, Union, NJ; J. Laitusis, Union, NJ; E. Laukys, Ft. Salonga, NY; J. Snieska, D.D.S., Great Neck, NY; L. Jurkunas, Woodhaven, NY; Aldona Mackevicius, Kew Garden Hills, NY.

Po 25 dol.: J. Skladaitis, Philadelphia, PA; Birutė Paprockas, Glendale, NY.

Po 20 dol.: Janina Miliauskas, Worcester, MA; Vera Galiunas, Toms River, NJ; Regina Jonusis, Calverton, NY; M. ir D. Petrikas, Farmingdale, NY; P. Povilaitis, Great Neck, NY; Eufemija B. Steponis, Seven Hills, OH; Pranė Surma, Philadelphia, PA; S. Slye, Ozone Pk, NY; Alina Zuras, Rochester, NY.

Po 15 dol.: Elena Paliulis, Cambridge, MA; A. Kazlauskas, Brooklyn, NY; A. Fedronas, New Hyde Park, NY; Sophie J. Aleksiejus, Valley Stream, NY; Jadvyga Laucevicus, Woodhaven, NY;

Po 10 dol.: Mary Saltanis, Montreal, Canada; S. Janusonis, Niagara Falls Ontario, Canada; Bernice Strikauskas, Phoenix,

AZ; V. Valukas, New Haven, CT; H. V. Vataitis, Old Saybrook, CT; B. Karmazinas Groton, CT; V. Balciunas, Daytona Beach, FL; Elizabeth Slivinskas, Indiantonic, FL; J. ir S. Kavaliunas, New Smyrna Beach, FL; A. Bicanskas, Pompana Beach, FL; V. Sileikis, Port Orange, FL; Jurgis ir Regina Mikaila, Seminole, FL; B. J. Mikalauskas, Seminole, FL; Victoria Dedinas, Sunny Hills, FL; Marija Matulis, Winter Haven, FL; J. Ambrizas, Lemont, IL; P. Šimkus, Quincy, MA; D. Marcinkevicius, Shrewsbury, MA; P. Sharpas, Wilbraham, MA; L. Jocyas, St. James, MI; J. A. Vigelis, Cherry Hill, NJ; Elizabeth Petuchovas, Linden, NJ; Ariane Bortkevicius, N. Brunswick, NJ; Rita Kirsonis, Brooklyn, NY; S. Zacharka, Corning, NY; V. Norkus, Great Neck, NY; Petrė Dubauskas, Woodhaven, NY; A. Česnavičius, Richmond Hill, NY; A. Šimukonis, Richmond Hill, NY; Kazimiera Sirgėdas, Richmond Hill, NY; T. Alinskas, Ridgewood, NY; Elena Garla, Woodhaven, NY; P. Vasiliauskas, Woodhaven, NY; R. Liutkus, Webster, NY; J. Palevicius, Hudson, NH; O. Audenas, Wiltonville, OR; Teresa Bakanas, Chester, PA; Gene Eluhov, Arlington, VA; Gina Skucas, Fairfax, VA.

Po 6 dol.: A. Kudirka, Powers Lake, WI; J. Kungys, Clifton, NJ.

Po 5 dol.: L. Balaisis, Lasalle, Canada; J. Seidys, Montreal, Canada; J. Aostas, Hamilton, Canada; P. Judickas, Hot Springs, AR; S. Adamonis, Los Angeles, CA; V. Jurgelevicius, Napa, CA; J. Zeidat, Oceanside, CA; V. Juozokas, Newington, CT; Z. Dalangauskas, New Britain, CT; J. Kriauciunas, Putnam, CT; Helen Burinskas, Torrington, CT; Julia Laukaitis, Torrington, CT; B. Gudaitis, Clearwater, FL; Marija Saulys, Seminole, FL; H. Ostrogorsky, Boise, ID; V. Vaškys, Crownsville, MD; P. Kiskunas, Lewiston, ME; S. Subatis, Arlington, MA; J. ir U. Narkus, Lawrence, MA; Marija Botscharow, Newton, MA; B. Victor, Shrewsbury, MA; A. Mazilius, S. Boston, MA; V. Kamaitis, Sutton, MA; J. Spakevičius, Westwood, MA; J. Maskeliunas, Webster, MA; Janina Miliauskienė, Worcester, MA; J. Norusis, Allentown, NJ; A. Skrudys, Jersey City, NJ; V. Solomonas, Centerport, NY; Konstancija Thomas, Endwell, NY; M. R. Brakas, Jamaica, NY; W. Zlioba, Jamaica, NY; J. Miklovas NYC, NY; J. Botyrius, Ridgewood, NY; A. J. Gruodis, Wappingers Fal, NY; A. Česna, Cleveland, OH; S. Bucmys, Dayton, OH; A. Johnson, Tigard, OR; Michael J. Bigenis, Philadelphia, PA; Emilija Ritenour, Pittsburgh, PA; Anna Panchari, Seltzer, PA; F. Karalius, Saint Croix, VI;

Po 2 dol.: P. Skikunas, Miami, FL; P. Zuyus, Maspeth, NY.

Kiekviena auka yra didelė pagalba Darbininkui. Laikraščio ateitis priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų įmanoma išsilaikyti. Už kiekvieną auką nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko Administracija

Po minėjimo

— Bet kam tos paskaitos, kalbos ir sveikinimai? Ar neužtenka šokių, dainų ir sumuštinių?
— Ir man taip rodo. Sveikinimai gali būti daug trumpesni: — Sveiks! — Į sveikatą! . .

Lupimo vaistas

Du seniai sėdėjo prieš krautuvę, svarstydami, ar lupimas buvo geras vaistas vaiko drausmei.

— Ne, nebuvo, — tarė vienas.
— Tik vieną kartą per gyvenimą lupo mane, ir už tai, kad tiesą sakiau.

Kiek pamąstęs, antrasis atsiliepė:

— Na, žinai, tas tai tikrai ta ve bus pagydes.

Reikia pasirodyti

Vieną rytą į miestą automobiliu važiuo vyras su žmona. Oras buvo karštas, o mašinos langai uždaryti.

— Brangute, būk gera, praverk langą.

— Na, čia dabar! Ar nori, kad pro šalį važiuojantieji pamanytų, jog mes neturim viduj oro vėsintuvo?

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Neaiškus klausimas

— Daktare, — skundžiasi pacientas, — praeitą naktį visiškai negalėjau miegoti. Taip man buvo šalta, taip kratė šaltis, kad tiesiog nežmoniška.

— O ar tarškėjo dantys?
— Iš kur gi aš žinau! Naktį buvau juos išėmęs.

Nervai

— Tamsta labai nervingas, — konstatuoja daktaras.

— Tai nuo meškeriojimo, — aiškinasi pacientas.

— Bet gi meškeriojimas nervus ramina.

— Tik ne man. Aš meškerioju be leidimo . . .

Gerai suprato

Mokytojas aiškina vaikam, jog seniau Europoj buvo daug meškų, bet, besiplečiant civilizacijai, jos išnyko.

Paskiau, kreipdamasis į vieną berniuką, paklausia:

— Na, Juozeli, pasakyk man, kas yra civilizacija?

— Tai yra liga, nuo kurios nyksta meškos, ponas mokytojau . . .

Ko bijo liūtas?

Mokytojas aiškina mokiniam:

— Liūtas yra neprilygstamos drąsos ir jėgos žvėris. Kas gali pasakyti, ko bijo liūtas?

Jonukas pakelia ranką:

— Liūtės, pone mokytojau!

Šeima aplanko kareivį jo dalinyje. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

DĖMESIO

visiems norintiems susigrąžinti išlikusį nekilnojamąjį turimą LIETUVOJE!

1991 metų birželio 18 dieną išleistu LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMU, lietuviai norintys susigrąžinti išlikusį nekilnojamąjį turimą Lietuvoje, kaip:

1. Žemę
2. Miškus
3. Ūkinius-komercinius pastatus
4. Gyvenamuosius namus

TURI BŪTINAI PADUOTI prašymus. Laikas prašymams paduoti yra pratęstas.

Šiuo skubiu reikalu jums gali patarnauti Juridinė Agentūra "JusCon" Lietuvoje ir jos atstovai Kanadoje. Visi dokumentai pristatomi į vietines savivaldybes, pagal turto vietą Lietuvoje, per 3-4 dienas nuo jų užregistravimo. Suinteresuoti asmenys prašomi kreiptis šiuo

tel. (416) 767-8711
FAX (416) 536-1263 Toronte.

DARBININKO SKAITYTOJAM

Skaitytojams palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis įreminimas lapelis. Prašome jį išsikirpti, užpildyti ir drauge su čekiu pasiųsti adresu:

DARBININKAS

341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

- Atsilyginu už 1990 metus.
 Atsilyginu už 1991 metus.
 Prašau pratęsti prenumeratą 1992 metams.

Vardas ir pavardė

Adresas

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Aukojų spaudai paremti \$.....

Viso \$.....

AR ŽINOTE, KAD INTER JUSTICIA CO.

tarptautinė aptarnavimo firma su ofisais Amerikoje ir Lietuvoje padeda tvarkyti biznio ir asmeninius reikalus. Tarp jų:

- Konsultavimas apie dabartinius Lietuvos įstatymus;
- Prarasto nekilnojamo turto klausimai;
- Įmonių įregistravimas;
- Įvairiausių kitokių pavedimų atlikimas.

Clevelando ofise iki 1992 m. vasario 25 konsultuoja teisininkas iš Lietuvos Arvydas Jokubauskas. Turime gerus kontaktus su valstybinėmis ir privačiomis Lietuvos bei kitų respublikų įstaigomis. Skambinkite arba rašykite-pirma konsultacija nemokama.

INTER JUSTICIA CO.

Gedimino 14-301,
2008 Vilnius,
LITHUANIA
629925

877 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
U.S.A.
(216) 692-1222

Padėkite Lietuvai, padėdami sau!

Tapkite ACC LONG DISTANCE klientais.

ACC kainos yra žemesnės negu kitų tolygių firmų, kaip AT&T, Sprint ir kitų,

— ir —

ACC skiria 3 % Jūsų telefono išlaidų Lietuvos Respublikos Ryšių Ministerijos tolimesniam plėtojimui.

PASITARNAUKITE LIETUVAI IR SAU

Skambinkite:
Tel. 1-800-388-3414
FAX: 1-317-578-3437

Roma Česonienė
8282 Tawnsbrook Drive
Fishers, Indiana 46038

Šiuo metu ACC aptarnauja šias valstijas:
New York, Massachusetts, dalį Connecticut, ir Canada.

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418 718-441-6401

DARBO VALANDOS

MON — 9:00—3:00 THUR — 9:00—7:00
TUES — 9:00—3:00 FRI — 9:00—3:00
WED — 9:00—3:00 SAT — 9:00—12:00

CHICAGO: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629 312-737-2110

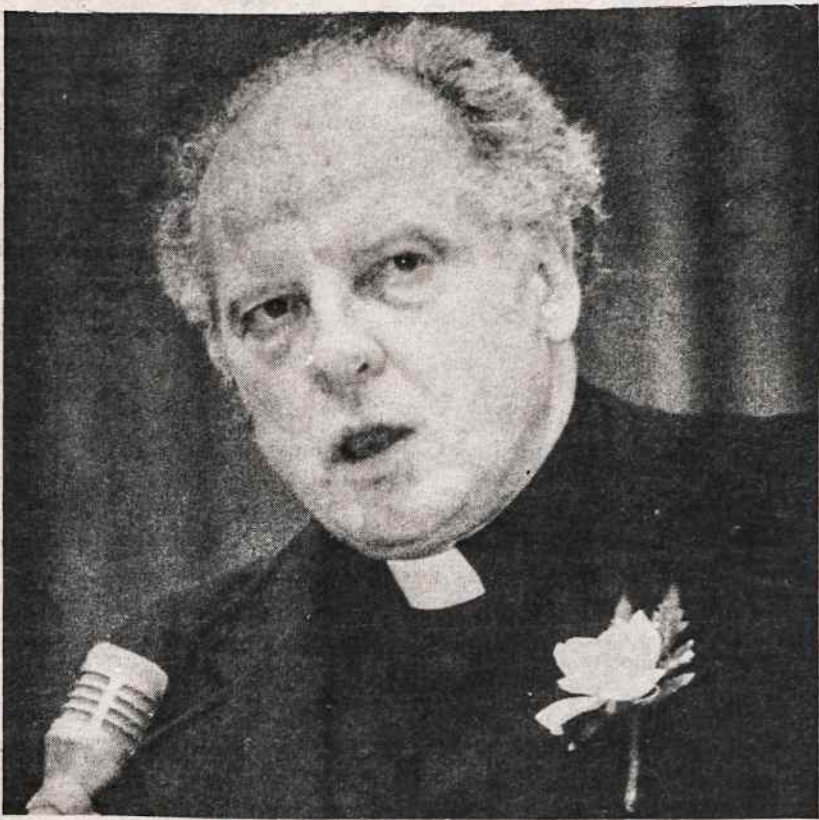
FLORIDO: 400 70th Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706 813-367-6304

DETROITE: 24060 W. 9 Mile Rd., Southfield, Mi 48034 313-350-2350

Taupymo sąskaitos ir sertifikatai, įvairios paskolos, VISA kortelės ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje KASOJE —

Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol.

Kun. Kazimieras Pugevičius, dabartinis Lietuvių Religinės Šalpos įstaigos vedėjas. Nuotr. Vytauto Maželio

330 tonų — 22 konteineriai

(atkelta iš 3 psl.)

ir čia darbo pabaigos nematyti.

Veiklai pagyvinti ir arčiau susipažinti su padėtimi Lietuvoje Religinė Šalpa pernai rudenį buvo pasiuntusi savo atstovę, specialių projektų vedėją Rasą Razgaitienę, kad susitiktų su "Caritas" vadovybe, Lietuvos katalikų Bažnyčios atstovais, organizacijomis ir valdinėmis įstaigomis ir aptartų tolimesnės veiklos planus. Jai sugrįžus, čia iš naujo peržiūrėti planai, ir nauju garu pajudės Religinės Šalpos siuntos mūsų broliams ir sesėms Lietuvoje.

Reikia tik vieno, kad ir mūsų visuomenė, kuri lig šiol gerai rėmė Religinę Šalpą, dabar dar labiau sukrustų, kad savo aukas siųstų ilgai nelaukdama, nes jos reikalingos Lietuvos žmonėms

dabar, kai stengiamasi iškopti iš materialinio vargo ir dvasinio skurdo, į kurį Lietuvos žmonės nuvedė bolševikinė okupacija. Senas posakis sako: "Quis cito dat, bis dat" (Kas tuojau duoda, dvigubai duoda). Tad pasinaudokime šiuo adresu: Lithuanian Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

Pereitais metais suėjo 15 metų, kai Religinė Šalpa vadovauja dinamiškas kun. Kazimieras Pugevičius. Savo patyrimą veikloje su amerikiečiais ir lietuviams jis panaudojo tai įstaigai su moderninti ir išplėsti. Kad jį ir jo talkininkus ir toliau lydėtų visuomenės parama ir Aukščiausiojo palaikimo, suteikiant sveikatos ir energijos tolimesnei veiklai, kuri taip reikalinga mūsų Lietuvai Tėvynei.

KAIP KLAIPĖDOS KRAŠTAS SUSIJUNGĖ SU LIETUVA

(atkelta iš 3 psl.)

padėtis. 1923-1939 m. pasikeitė 16 direktorių. Išskyrus A. Baldžiaus direktorių nė viena iš jų neįbuvo savo kadencijos. Dirbtiniu būdu sukelti konfliktai, nuolatinės direktorijos krizės trukdė normaliai administruoti kraštą. tokia padėtis leido įsigalėti hitlerininkams, sustiprinti lietuvių vokiecinimo procesą, propaguoti nacizmo ideologiją.

1933 m. Klaipėdoje įsikūrusios T. Zaso ir E. Noimano nacistinės partijos steigė smogikų būrius ir rengė ginkluotą suklimą kraštui atplėsti nuo Lietuvos. Iškilęs pavojus Lietuvos suver-

nitetui Klaipėdos krašte reikalavo ryžtingų Lietuvos vyriausybės žingsnių. Naujam gubernatoriui J. Navakui buvo pavesta sutramdyti krašto hitlerininkus ir nustatyti pagrindus Lietuvos politikai vykdyti krašte.

Pagal tautai ir valstybei saugoti įstatymą nusikalte hitlerininkai buvo traukiami baudžiamajon atsakomybėn. Kaune surengtas T. Zaso ir E. Noimano teismo procesas.

Stiprinasi lietuviai

Tuo pačiu metu buvo pradėtos stiprinti lietuvių politinės, ekonominės ir kultūrinės pozicijos krašte. Daug hitlerinų partijų narių buvo

atleisti iš įstaigų, į jų vietas skiriami patikimi lietuviai ar lojalūs Lietuvai tarnautojai. Iš įvairių vokiečių organizacijų ir įstaigų, evangelikų bažnyčios sinodo buvo pareikalauta nutraukti ryšius su Vokietija. Bandoma atstatyti lietuvių kalbos teises autonominėse įstaigose, mokyklose, teismuose, seimelyje. 1934-1935 m. buvo įkurtos 2 aukštosios mokyklos Klaipėdoje: Prekybos ir Respublikos pedagoginis institutas, 1935 m. Klaipėdos valstybės teatras, 1935 m. Valstybinė amatų mokykla, steigiamos privačios lietuvių pradžios mokyklos, plečiama lietuvių draugijų, sporto organizacijų veikla, organizuojamos įvairios šventės, siekiama Klaipėdą paversti vakarinės Lietuvos dalies kultūros centru.

Vokietijos blokada, Lietuvos nuolaidos

Šie Lietuvos vyriausybės veiksmai suerzino Vokietiją. Ji ėmėsi grubios akcijos prieš Lietuvą, paskelbdama ekonominę blokadą, uždarydama sieną žemės ūki produktams, grasino karu, siuntė protesto notas Tautų Sąjungos tarybai, reikalaudama sudrausti tariamai sužūlėjusią Lietuvą.

Nuo 1935 m. Lietuvos vyriausybė Vokietijos ir signatarinių valstybių sprendžiamą pradėjo nuolaidžiauti. Ji atšaukė gubernatorių J. Navaką. 1936 m. sudarė prekybos sutartį su Vokietija, pradėjo amnestuoti nuteistus hitlerininkus. 1938 m. lapkričio 1 d. Lietuva atšaukė karo stovį, saugumo policiją, leido hitlerininkams laisvai organizuotis, viešai propaguoti nacizmo ideologiją, palaikyti ryšius su Vokietija. 1938 m. pabaigoje visos vokiečių organizacijos virto nacistinėmis, jų nariai stovėjo tarybos dalinius. Smogikai terorizavo lietuvius, žydus, lojalius vokiečius. Dauguma nutautėjusių klaipėdiškių lietuvių galutinai suvokiečiojo, tapo hitlerininkų pagalbininkais. Didžiausia tragedija buvo ta, kad vokiečiai nacistai sugebėjo sukūrėti lietuvių prieš lietuvių, brolių prieš brolių.

Vokietijos ultimatumas

1939 m. kovo 20 d. Vokietija pareikalavo iš Lietuvos vyriausybės nedelsiant atiduoti Klaipėdos kraštą Vokietijai. Vokietijos užsienio ministras J. Ribentropas pareiškė Lietuvos užsienio ministru J. Urbšniui, kad padėtis Klaipėdos krašte esanti tokia, jog kiekvieną minutę ten gali būti pralietas vokiečio kraujas, ir taip atsitiktų Vokietijos kariuomenė tuoj pat žengsianti į Lietuvą. O įžengusi kur sustosianti, niekas negalės pasakyti. Taigi buvo pateiktas ultimatumas — arba Klaipėdos kraštas arba Vokietijos kariuomenė žengs į Lietuvą. Skubiai buvo kreiptasi į signatarus, tačiau iš jų pagalbos nesulaukta. Pasirodė, kad tuo metu Europoje nebuvo jėgų, kurios galėtų suilaikyti į Rytus besiveržiančią hitlerinę Vokietiją, 1939 m. kovo 22 d. 23 val. 55 min. buvo pasirašytas ultimatumas dėl Klaipėdos krašto perleidimo Vokietijai.

Beje, Vokietijos fūreris Adolf Hitler, nesiskaitydamas su jokiomis tarptautinėmis teisėmis, nelaukdamas derybų pabaigos, kovo 22 d. 19 val. lydinas karo laivyno eskadros laivu "Deutschland" išvyko iš Rytprūsių jūrų karinės bazės Swinemündės uosto užimti "išlaisvintą" Klaipėdos. Vokietijos karo laivų eskadra kovo 23 d. rytą, apie 10 val. pasirodė Klaipėdos uosto prieigose.

Lietuva savo teisių j Klaipėdą neprarado

Klaipėdos krašto užgrobigmas buvo prievartos ir smurto aktas. Tarptautinio karo tribunolo Niu-

Kruvinąjį Sekmadienį prisimenant. 1991 m. sausio 13 dienos vienas iš kritusių apraudamas giminių ir artimųjų. Nuotr. Romualdo Požerskio

PASAULINIS MUZIKOS FESTIVALIS KOLUMBO PENKIŲ ŠIMTŲ METŲ SUKAKČIAI

— Išskirtinai pagerbtas prof. Vytautas Landsbergis —

Pirmasis keliaujantis pasaulinis muzikos festivalis "Senieji ir naujieji Indijos keliai" gruodžio 13 d. pristatytas Romoje muzikos mylėtojams, kultūros veikėjams, tarptautinei spaudai. Festivalį rengia tarptautinė muzikos ir meno asociacija "Trys Karavelės", minint Amerikos atradimo penkių šimtų metų sukaktį.

Tuo festivaliu norima pabrėžti pasauliui Kristupo Kolumbo, kaip didžiojo atradėjo, asmenybę, paskatinti šiuolaikinius žmones, prisimenant Amerikos atradimo sukaktį, iš naujo vėl atrasti žmonių vienijančias vertybes — broliškumą, dvasingumą ir lygybę.

Šių vertybių atradimas ir jų įtvirtinimas viešame gyvenime, sako festivalio rengėjai, yra laidas taikos ir santarvės įgyvendinimui dabartiniame — vis dar neramiame pasaulyje.

"Trijų Karavelių" festivalio garbės komitete, drauge su kitais žymiais politiniais veikėjais, kultūrininkais, muzikais iš įvairių pasaulio kraštų yra ir Vytautas Landsbergis. Garbės pirmininku yra žymusis violončelistas Mstislavas Rostropovičius, kuris per festivalio pristatymą visuomenei pasveikino Vytautą Landsbergį, jį pagerbė ne tik kaip muzikologą, bet taip pat kaip vieną žymiųjų dabartinio meto politinių veikėjų, vadovavusių dabar laimėjai lietuvių tautos kovai už laisvę ir nepriklausomybę.

Po festivalio pristatymo Vytautas Landsbergis atsakinėjo į gausių žurnalistų klausimus, po to dalyvavo festivalio organizatorių jo ir Rostropovičiaus garbei surengtuose pietuose, o vakare su žmona — Mstislavo Rostropovičiaus koncerte.

Sekančios dienos spauda antrašė "Pasaulinio garso violončelistas Rostropovičius pagerbė laisvą Lietuvą" italų žinių agentūra ANSA skelbė žinią apie Rostropovičiaus vakarykštį kon-

renberge (1945.11.20-1946.10.01) nuosprendyje konstatuota, jog, užgrobdama Klaipėdos kraštą ir įjungdama jį į Vokietijos sudėtį, hitlerinė Vokietija pažeidė Versalio taikos sutarties 99 straipsnį ir Klaipėdos konvenciją. Vokietijos įvykdytas Klaipėdos krašto užgrobigmas buvo pasmerktas kaip smurto aktas. Lietuvos suverenitetas į buvusį Klaipėdos kraštą dėl šio smurto akto nenustoję galios, ir Lietuvos Respublika tų teisių iki šiol neprarado.

P. Žostautaitė, Istorijos mokslų kandidatė

certą Romoje su Sauliaus Sondeckio vadovaujama Lietuvos kameriniu orkestru. Koncertas vyko Šv. Cecilijos muzikos akademijos salėje. (Teatro Argentina). Salė buvo pilna žmonių. Lietuvos kamerinis orkestras atliko iš viso keturis kūrinius — dvi Haydno ir Čaikovskio simfonijas ir du tų pačių kompozitorių koncertus violončelei su solistu Rostropovičium. Visus kūrinius Romos publika palydėjo karštais ir ilgais plojimais.

Atsiliepdami į publikos prašymą, orkestras ir solistas suteikė vieną bisą, taip pat Čaikovskio "andante cantabile". Koncerte dalyvavusį Lietuvos Aukščiau-

siosios Tarybos pirmininką Landsbergį su žmona Rostropovičius iš scenos nuoširdžiai pasveikino. Tai buvo pirmas kartas, kai pasaulinio garso violončelistas grojo su Lietuvos kameriniu orkestru, tuo išreiškdamas savo solidarumą su laisvę atgavusia Lietuva.

Po koncerto, Landsbergis padėkojo Rostropovičiui, taip pat orkestro dirigentui Sondeckiui ir visiems orkestro nariams.

Tuo koncertu pradėtas pasaulinis keliaujantis muzikos festivalis. Jo rėmuose per visus 1992-ųjų metus bus rengiami žymiųjų muzikos atlikėjų koncertai įvairiuose kraštuose, tikimasi, ir Lietuvoje.

ŠIURPI LANFORDO WILSON DRAMA ASF PASTATYME

ALFONSAS NAKAS

Pulitzerio laureatas dramaturgas Lanfordas Wilson mums, lietuviams, mažai pažįstamas. Čia rašančiam buvo tekę apie jo veikalus šį tą skaityti, tai ir viskas. Pirmąją, gilų įspūdį palikusią dramą *Balm in Gilead* (pavadinimas iš biblinės frazės "No balm in Gilead") teko matyti 1992 sausio 5, pastatytą Alabama Shakespearo Festival (ASF) Octagono teatre. Įdomiausia tai, kad statė ne reguliarus ASF kolektyvas, o Alabamos un-to studentai, siekiję magistro laipsnio už vaidybą, taigi būsimi diplomuoti aktoriai. Pastatymo režisierius — Jarad Sakren.

Vaidinamas laikas — 1965 metai, prieš pat Halloween. Vieta — New Yorko miestas, Broadway gale. Scenavai skurdus, bet labai realus restoranas su U formos baru, stalieliais, kėdėmis, cigarečių bei muzikos automatais, telefonu bei smulkesne butaforija. Aplink restoraną šiuokšlės, atmatos, fanieros plokščių sienos, ant kurių vienos kraida užrašyta "God is great, but Grass is gentler". Kadangi Octagono scena-arena negali visko talpinti, "miegamasis" kambarys įrengtas atokiau, publikai skirtoje erdvėje.

Veikėjų net 27! Išskyrus tris vaikiukus statistus (ateina į re-

— Lietuva pirmoji iš Baltijos valstybių tapo Tarptautinės darbo organizacijos nare. Susipažinti su padėtimi Lietuvoje buvo atvykę šios organizacijos generalinio direktoriaus pavaduotojas H. Maier ir Europos skyriaus direktorius C. de Vries Reiling.

ŠEŠERIŲ METŲ SUKAKTIS

A. A. GALIA ŽILIONIENĖ

Sausio mėnesio 8-tą dieną suėjo šešeri metai, kai netekome mylimos mamytės, visuomenininkės Galios Žilionienės. Už jos sielą šv. Mišios buvo aukojamos kun. Vytauto Pikturkos šv. Povilo koplyčioje, Singer Island, Fla. Šia proga prašome draugus ir pažįstamus prisiminti a.a. Galią savo maldose.

Liūdentys:

DUKRA EGLĖ ŽILIONYTĖ-DUDĖNIENĖ IR JOS VYRAS VYTAUTAS

DARBININKAS

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

ŠVENČIŲ POBŪVIS

Sausio 12 d. Suffolk County Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas sukvietė savo narius ir jų svečius Kalėdų ir Naujų metų pobūviui, Smithtown, L.I. Dalyvavo apie 50 asmenų.

Atidarė ir su šventėmis pasveikino Klubo pirmininkas Algirdas Mačiulaitis. Prisiminti ir atsistojimu pagerbti 1991 m. sausio 13-osios žuvusieji. Po to Kauno Technologijos universiteto dėstytojas, New Yorko universitete gilinęs kompiuterių srityje, Vytenis Junevičius papasakojo apie dabartinės Lietuvos ekonominę padėtį ir technologijos perdavimo svarbą Lietuvos pramonei persiorganizuoti iš karinės į civilinę gamybą.

Plačiose diskusijose dėl materialinės paramos Lietuvai ir dėl jos atskaitomybės dalyvavo Vytautas Daugirdas, Juozas Giedraitis, Ona Miklienė, Kęstutis Miklas ir kiti.

Po skanių vaišių, buvo loterija, kuriai visas dovanas sunėšė patys Klubo nariai. Ją pravedė Miklas. Pobūvis užbaigtas dainomis, vadovaujant Daugirdui. Po to grupė šio pobūvio dalyvių dar persikėlė pas Miklą į Plainview, NY, kur buvo atsisveikinta su Vyteniu Junevičium, sausio 15 d. sugrįžtančiu į Lietuvą. (kkm)

Baltijos restoranai, veikę dvejus metus Richmond Hill, NY, 1992 m. sausio 1 d. oficialiai uždarė.

New Yorko šaulių kuopos 20 metų veiklos gausiai iliustruotas 50 pusl. leidinukas jau atiduotas į spaustuvę. Jį gaus visi, kurie atvyks į jungtinį Klaipėdos krašto atvadavimo ir New Yorko šaulių kuopos sukaktuvinį minėjimą sekmadienį, sausio 19 d., 3 val. popiet Kultūros Židinyje.

Lietuvius atlieka visus namų ir mašinų remonto darbus. Telef. 914 476-1178.

Darbininko skaitytojų palengvinti išsiųsti prenumeratos mokėstį yra įdėtas 6-tam puslapyje įremitas lapelis — įskarpė. Raginame skaitytojus juo pasinaudoti, užsimokant prenumeratą ir taip pat atsilyginant už kalendorių.

Kearny, N.J. parduodamas namas už 130,000 dol. Yra 3 miegamieji, moderni virtuvė ir vonia, apkaltas aluminijaus lentelėmis. Netoli lietuvių bažnyčios, krautuvinių, autobusų. Dėl informacijų skambinti Eleanor Rokas, Danzi & Rokas Realtors, tel. 1-201-762-4450.

55 SVARŲ MAISTO SIUNTINYS yra pats mėgiamiausias Lietuvoje: dešros, sūris, aliejus, kruopos, kava, cukrus ir kiti produktai. \$85. **22 SVARAI** vien tik mėsos gaminių \$85. **TRANSPAK**, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. 312-436-7772.

Universali dailininkė, tekstilės specialistė, ieško darbo. Siuva modernius drabužius, jaukiai puošia namus ir atlieka kitokius darbus. Telef. 914 476-1178.

Atostogos saulėje Floridoje. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pušryčiai — savaitei 200 dol. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitei 150 dol. Arti parduotuvinių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti A. Zupko, 5886 Guest Court, North Port Myers, FL 33903, USA. Telef. 813 656-5886. (sk.)

TIK .79 CENTAI SVARAS už siuntinių persiuntimą į Lietuvą su pristatymu į namus. Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS. Minimumas \$20. — **TRANSPAK**, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. 312-436-7772.

New Yorko šaulių kuopos 20-mečio sukaktuvių minėjimo komitetas posėdžiauja Kultūros Židinio posėdžių menėje. Iš k.: Algis Jankauskas, Vida Jankauskienė, Ona Miklienė, Živilė Jurienė, pirm. Kęstutis K. Miklas, Vaclovas Butkys, Zigmas Dičpinigaitis, Aloyzas Balsys, Vladas Blažaitis, Giedrė Kumpikaitė-Stravinskienė.

NEW YORKO ŠAULIAMS DVIDEŠIMT METŲ

(Tęsa iš praeito numerio)

Pranciškonų spaustuvei keliantis į naujas patalpas, reikėjo prašyti pagalbos iš Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų spaustuvės Putname. Ji ir surinko šią knygą, bet sulaužė Tėvas Kornelijus Bučmys, OFM, ir Paulius Jurkus *Darbininko* redakcijai. Knygą atspausdinta pranciškonų spaustuvėje. Jos pristatymas visuomenei, dalyvaujant ir pačiai autorei įvyko 1974 m. birželio 15 d.

Pirmoji laida — 1500 egz. — labai greitai išparduota. Tas pats atsitiko ir su antrąja 1000 egz. laida, išleista 1975 m. Po metų buvo išleista ir trečioji 1000 egz. laida, iš kurios vos kelios dešimtys egz. yra tik likę.

Knygos autorei buvo paskirta ir Kipro Bielinio \$3000 premija, kaip geriausiai pavaizdavusiai Sibiro tremtį, žmonių vargus ir rezistencines nuotaikas.

Šios knygos išleidimas kuopai buvo pelningas. Be šios, 1971 m. minint kuopos dešimtmetį, buvo išleista dr. Algirdo Budreckio monografija *D.L.K. Algirdas*, iliustruota, kietais viršeliais ir su aplanku. Deja, ši knyga nesulaukė tikėto pasisekimo. Iš išspausdintų 1000 egz. dar keli šimtai jų tūno kuopos sandėlyje.

Kuopos dešimtmečio proga buvo išleista 42 psl. iliustruota brošiūrėlė apie kuopos veiklą. Tas leidinukas siuntinėtasi visiems šaulių daliniams pasaulyje ir dalintas nemokamai visiems atsilankiusiems į kuopos dešimtmečio minėjimą. Jo šiandien belikę vos keli egzemplioriai, kurie laikomi kuopos archyve.

1983 m. išleistas kuopos šaulio Jono Rūtenio eilėraščių rinkinys *Šventieji dūmai*. Iš 500 egz. tik apie 100 egz. pasklido pasaulyje. Matyt, poezija žmonės nesidomi.

Kuopa skelbia romano konkursą

Norint įprasminti Lietuvos Krikšto 600 metų jubiliejų, 1986 m. buvo paskelbtas romano ar novelių, rinkinio konkursas. Tema — laisvė, patriotinė, su krikščioniškos minties atspalviu. Premijos dydis — \$1000. Konkurso terminas, negavus pakankamai kūrinių, buvo prailgintas iki 1987 m. lapkričio 1 d.

Vertinimo komisija, susidedanti iš Kazio Jankūno, Pauliaus Jurkaus ir Zigmo Raulinaičio, kuopos pirmininkui Kęstučiui Miklui koordinuojant, 1988 m. kovo 5 d. vienbalsiai nutarė pa-

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimui vasario 16 1992 m. vadovaus Amerikos Lietuvių Tarybos New Yorko skyrius.

skirti kuopos \$1000 premiją Savanorio slapyvardžiu pasirašiusiam už novelinį romaną *Mėlyno karvelėlio šviesa*. Atidarius voką, paaiškėjo, kad šio veikalo autorė buvo rašytoja Alė Rūta. Iš viso buvo atsiųsti devyni romanų rankraščiai.

Ryšiai su kitais šaulių daliniais

Kuopa palaiko artimus ryšius su LŠS Išeivijoje centro valdyba, su LŠS vadovybe Lietuvoje ir su kitomis kuopomis ar rinktinėmis. Kasmet siunčia savo atstovus į iki šiol rengtus Trakų rinktinės Darbo Dienos savaitgalyje kultūrinius subvymus pranciškonų sodyboje, Kennebunkporte, Maino valstijoje.

Kuopa siunčia savo atstovus ir į sąjungos ruošiamus dalinių atstovų suvažiavimus. 1987 m. Detroito įvykusiame suvažiavime kuopos pirm. K. Miklas buvo išrinktas sąjungos kontrolės komisijos pirmininku, o nariais į komisiją: Kazys Bačauskas ir Albinas Sakalas ir kandidatais Zigmas Dičpinigaitis ir Vladas Vasiškauskas. 1991 m. Hamiltone, Kanadoje, dalinių atstovų suvažiavime Miklas perrinktas komisijos pirmininku kitam trejų metų terminui, ir jam buvo pavesta kitus narius į komisiją kooptuoti savo nuožiūra.

Dabartinė vadovybė

Jau 14 metų kuopai vadovauja Kęstutis Miklas. Pagal sąjungos statutą kuopos pirmininkas renkamas atskirai, ir jam padėti išrenkama valdyba, kuri pirmajame posėdyje pasiskirsto pareigoms.

Šiuo metu į valdybą įeina: vicepirmininku Vaclovas Butkys, moterų sekcijos vadovė Vida Jankauskienė, sporto ir šaudymo sekcijos vadovu Algirdas Jankauskas, išdininko Zigmas Dičpinigaitis, sekretorium Aloyzas Balsys, nariai parengimams — Ona Miklienė ir Albinas Sakalas, ir

narys ūkiniam reikalams Vincas Blažaitis.

Populiariausia yra šaudymo sekcija, kuriai vadovauja Jankauskas. Retkarčiais, ypač vasarą, vyksta šaudymo pratimai į Nassau County policijos šaudyklą. Tie pratimai pritraukia ir naujų narių, kurių šiandien nepaprastai sunku sulaukti betkokiam organizaciniame darbe.

Maždaug prieš dešimt metų kuopoje buvo per 80 narių. Gaila, kad metų našta retina eiles. Nuo kuopos įsisteigimo iki šiai dienai beliko vos pusė. Daugiausia iškeliavo amžinybėn, kai kurie persikėlė kitur, didžiumoje į Floridą. Bet su tais ryšiais dar palaikomi.

20 metų sukakties minėjimas

Minėjimas įvyks sekmadienį, sausio 19 d., 3 val. popiet Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Jis jungiamas kartu su Klaipėdos krašto atvadavimo 69 metų sukaktimi. Šito jungtinio minėjimo pagrindiniu kalbėtoju yra pakvietas Lietuvos Šaulių Sąjungos Išeivijoje įkūrėjas ir garbės pirmininkas prof. dr. Vaidievis Mantautas.

Į minėjimą specialiai atvyksta iš Kauno Lietuvos Šaulių Sąjungos pirmininkas Gediminas Janušis ir iš Detroito Lietuvos Šaulių Sąjungos Išeivijoje pirm. Mykolas Abarius.

Taip pat dalyvaus Lietuvos ambasadorius Jungtinėm Tautoms Anicetas Simutis ir ambasadorius Jungtinėse Valstijose Stasys Lozoraitis, Jr. Atvyksta šaulių dalinių atstovai iš Kanados ir įvairių Amerikos vietovių.

Po oficialios dalies bus meninė programa, kurią atliks virtuosas pianistas Povilas Stravinskas ir solistė sopranas Angelė Kiaušaitė. Po to bus vaišės.

Sukakties proga kuopa išleidsia gausiai iliustruotą 60 psl. leidinuką apie kuopos veiklą. Jį gaus visi minėjimo dalyviai. (kkm)

Klaipėdos krašto atvadavimo

ir New Yorko šaulių kuopos 20 metų veiklos jungtinio minėjimo metu visi sėdės prie puošniai padengtų stalų. Po akademinės ir koncertinės programos bus banketas. Bus duodamas šampanas, šalti ir karšti valgiai. Veiks ir baras. Už jėgimą į minėjimą ir banketą tik \$17.50 asmeniui. Patarina vietas prie stalų ar pilnus stalus užsisakyti iš anksto, skambinant Vidai ar Algiui Jankauskams 718 849-2260, Živilėi Jurienėi 718 441-7831 arba Zigmui Dičpinigaičiui 718 846-5318.

Kun. Juozas Kluniusis, Holiday, FL, apmokėdamas *Darbininko* prenumeratą ir pakeisdamas adresą, atsiuntė \$100 čekį. Nuoširdus ačiū.

ROMAS PUKŠTYS, Transpak firmos pavininkas, vyksta į Lietuvą sausio mėnesio gale. Perveda pinigų doleriais, tvarko palikimus. Atsiskaityti iki sausio 22 d. **TRANSPAK**, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. 312-436-7772.

Šaulių kuopos 20 metų sukaktis mipima sausio 19. Kartu bus paminėta ir Klaipėdos krašto atvadavimo sukaktis. Paskaitą skaitys Vaidevutis Mantautas, vienas iš Šaulių sąjungos atgavintojų tremtyje. Meninę programą atliks pianistas Povilas Stravinskas ir solistė Angelė Kiaušaitė.

Kęstučio Nako surežisuotas spektaklis *When Lithuania Ruled the World: Part III* bus rodomas nuo sausio 17 d. iki sausio 26 d., Anthology Film Archives patalpose, 32 Second Ave. (prie 2nd St. "F" požeminis traukinys iki 2nd Ave stoties), New York, NY. Spektakliai vyksta 8 val. vak., sekmadieniais, 3 val. popiet. Bilietai — \$10. Dėl rezervacijų skambinti 212 777-3891.

New Yorko Lietuvių Sporto klubo metinis susirinkimas įvyks sausio 24 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Kultūros Židinyje. Visi sportininkai, tėvai bei sportui prijauciantieji kviečiami dalyvauti.

Prel. Jonas A. Kučingis, Los Angeles, CA, daugelio gerų darbų rėmėjas ir lietuviškos spaudos palaikytojas, atnaujindamas *Darbininko* prenumeratą, atsiuntė 300 dol. čekį. *Darbininko* leidėjai, administracija ir redakcija dosniam aukotojui nuoširdžiai dėkoja.

Atvažiavusiems iš Lietuvos suteikiame informaciją apie darbo gavimą. Siųsti žinias apie save (vardą, pavardę, ką moka dirbti) ir registracijos mokėstį 5 dol.: J. K., 163 Joralemon St., Suite 1092, Brooklyn, NY 11201. (sk.)

KARGO Į LIETUVĄ BE MUITO! Siunčiame SAS oro linija į Rygą. Siuntinius atsiimti Rygos muitinėje. Minimumas 110 lbs arba 50 kg. Kaina \$1.55 už svarą. Galima siųsti naujus ir dėvėtus drabužius, batus, medžiagas, maistą bei nereceptinius vaistus. Kreiptis į: **G.T. INTERNATIONAL**, 9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708 430-7334.

NEW YORKO ŠAULIŲ KUOPOS 20 METŲ VEIKLOS IR KLAIPĖDOS KRAŠTO 69 METŲ ATVADAVIMO SUKAKČIŲ MINĖJIMAS

Sekmadienį, sausio 19 d., 3 val. popiet Kultūros Židinio didžiojoje salėje 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY

Paskaitą skaitys Prof. dr. VAIDIEVUTIS MANTAUTAS, LŠS Išeivijoje įkūrėjas ir garbės pirmininkas Meninę programą atliks Solistė ANGELE KIAUŠAITĖ ir virtuosas pianistas POVILAS STRAVINSKAS

— Po programos — banketas su šokiais ir karšta vakariene — Šokiams gros Romo Telšinsko orkestras

Įėjimas 17.50 dol. asmeniui

Stalus užsisakyti pas Vidą ir Algį Jankauskus (718) 849-2260 Živilę Jurienę (718) 441-7831 Zigmą Dičpinigaitį (718) 846-5318

Visus atsilankyti kviečia NEW YORKO ŠAULIŲ KUOPA LKVS RAMOVĖS NY SKYRIUS DLK BIRUTĖS D-JOS NY SKYRIUS MAŽ. LIETUVOS REZIST. SAJŪDIS MAŽ. LIETUVOS BIČIULIŲ D-JA

VISI KVIEČIAMI !

JONIO ANSAMBLIO KONCERTAS

Sausio 26 d., sekmadienį, 3 val. popiet Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Įėjimo auka — 12 dol.

Visi, kurie dalyvavo Naujųjų metų sutikime Kultūros Židinyje — įeina už 6 dol.

KONCERTĄ RENGIA IR VISUS ATsilankyti kviečia LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS ir KULTŪROS ŽIDINYS